

ADVENT SZEMLÉ

2024. JANUÁR: ŐSZI EVANGELIZÁCIÓ BUKARESTBEN
+ A JÖVŐ JÁTÉKA ÉS SOKKOLÓ VOLTA + PÁL SZIVÁRVÁNYA
+ TANÍTVÁNSÁG + A BŐJT ÉS AZ IMA + MILYEN ÉRTELEMBEN
FONTOS JÉZUS SZÜLETÉSÉNEK IDŐPONTJA? + „FÉNYRUHA”
+ A „FELETTÉBB” KERESZTÉNY SZŐRNY KELETI SZARVAI

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁRÓKNAK

ADVENTIST FRONTIER MISSIONS – tanítványság általi misszió

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövételét.

Hamarosan megjelenik!

Senki se feledje, hogy Isten ezen elvárásai összes többi követelményének háttérét képezik. Bőkezűen ad nekünk, mi pedig – velünk kötött szerződése értelmében – jövedelmünk tizedrészét visszaadjuk neki. Az Úr kegyesen szolgálra bízta kincseit, de a tizedről ezt mondja: „Az enyém!” Isten az embernek adja tulajdonát, akinek kötelessége visszaadni az Úrnak jövedelme pontos tizedét. Ezt a különleges szabályt maga Jézus Krisztus vezette be.

Ez a feladat komoly és örök következményekkel jár, és túlságosan is szent ahhoz, hogy az ember belátására legyen bízva. Ne engedjük meg magunknak, hogy ezen a téren azt tegyünk, ami nekünk tetszik! Isten követelményeinek megfelelően rendszeresen különítsünk el egy tartalékot, amelyet az Ő munkájára szentelünk!

(Bizonyágtételek, 6. köt., 384. o.)

2024. JANUÁR. A Romániai Hetednapi Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja.
Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; A magyar kiadás koordinátora Szász Ernő; Tanácsadók Aurel Neațu, Georgel Pîrlitu, Emil Jigău, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Robert Mandache, George Sbirnea, Ștefan Tomoiagă, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Eugen Chirilianu, Dragoș Mușat, Gelu Poenariu, Daniel Brînzan, Marius Andrei; Fordította Bartha Sándor; Szerkesztő Zakariás Loránd; Tördelés Szócs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400107; Tel. 0756-059330; E-mail adventszemle@adventist.ro; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Viață și Sănătate, Șos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/3230020, Fax 021/3230040

ISSN 1842 - 3361

TISZTELT HETEDNAPOT ÜNNEPLŐ ADVENT KÖZÖSSÉG!

Az Unió bizottságának nevében testvéri szeretettel köszöntelek benneteket a 2024-es év kezdetén. Isten korlátolt időnk egységeként teremtette az éveket, az Ő kegyelme által könyveljük el az óév elmúltát, és fogadjuk az újévet, „várván a mi Urunk Jézus Krisztusnak megjelenését” (1Kor 1:7). Így szól, aki a mennyei királyi széken ül: „Íme, én mindent újjá teszek!” E szavak Jel 21:5 verse alapján „hívek és igazak”.

Számomra, de az Unió szolgálattevői számára is a 2023-as év olyan időszak volt, amely alatt próbáltuk népszerűsíteni adventista azonosságunkat, és hatékonyabban hirdetni a Bibliára alapuló advent hitet. Sokunk számára zsúfolt év volt, mivel a vég idejét éljük, és az események is egy bizonyos irányba haladnak.

Rendkívüli napok előtt áll Isten népe. Az Úr megígérte, hogy olyan idő következik, amilyenről hajdan a pátriárkák és a próféták álmodtak. Az Úr Jézus eljövételét megelőző eseményekről szóló jövendölések szó szerint fognak teljesedni.

Kedves testvérek és testvérnők, kedves hívő társaim, nem tudjuk megjósolni előre azokat a nehézségeket, amelyekkel szembesülnünk kell nekünk, az „egyszer a szenteknek adatott” hit népének (Júd 1:3). Tudatában vagyunk gyengeségeinknek, ellenben a próféciaák fénye arra figyelmeztet, hogy ne tévelyegjünk: „Igaz, hogy Isten népe között rostálásnak kell végbemennie, de ez nem az a jelenvaló igazság, amit a gyülekezetek számára hirdetni kell” (*Szemelvények*, 1. köt., 180. o.) – írta Ellen G. White, az Adventista Egyház egyik alapító tagja és prófétája, aki több írásában is beszélt a végidőről. Az evangéliumokban a Megváltó csodálatos bátorítást intézett hozzánk: „Nézzetek fel és emeljétek fel a ti fejetekeket; mert elközelget a ti váltságotok” (Lk 21:28).

Tehát, milyen embereknek kellene lennünk? Engedjétek meg, hogy a 2024-es évben az Urat váró adventista hívő jellemvonásairól beszéljek! Első tulajdonsága a *kegyes jellem*. A modern felfogás szerint itt makulátlan magatartásról van szó a családban és a gyülekezetben egyaránt, ahogy a munkahelyen és a társadalomban is. Az egyházi nyelvezet szerint ez a tulajdonság a szentség és a fedhetetlenség fogalmához társítható. Isten nem kevesebbet vár el, mint amennyit megtehetünk, hogy erőfeszítéseinkre maga Krisztus helyezze fedhetetlenségének hófehér palástját, amelyre minden nap oly nagy szükségünk van.

Az igazi adventista *teljes mértékben az egyház fontos ügyének szenteli életét*. Jóhiszeműen és tevékenyen részt vesz a szombati imádaton, az istentiszteleteken hozzájárul a kellemes és magasztos légkör megteremtéséhez, odaadással válaszol a gyülekezeti és a területi egyházi osztályok felől érkező felhívásokra. Számára a gyülekezet egy igazi családi közösség, amelynek a javára érdektelenül kész dolgozni. Nem tudja eltántorítani vagy elrettenteni semmiféle harag vagy szomorúság. Miközben a legtöbb ember a saját érdekeit, a kényelmes és könnyű életet vagy vágyai kielégítését tartja szem előtt, az igazi hívő tartalmas időt fektet az adventista missziómunkába, válaszol a szervezet felhívásaira, és felkínálja az erőforrásait a fontos kezdeményezések támogatására. A romániai egyház több fontos feladat előtt áll: fejleszti az adventista oktatást, dolgozik a börtönökben, szolgál az egészségközpontok és a mintegy 50 könyvesbolt által,

TARTALOM

3 Vezércikk

Aurel Neațu

5 Misszió

Daniel Brînzan

Együtt az emberekért – 2023-as őszi evangelizáció Bukarestben

7 Elmélkedés

Mugurel Asaftei

A jövő játéka és sokkoló volta

10 Lelkiség

Dr. Dan Constantinescu

Pál szivárványa

12 Misszió

Diana Vasile

Tanítványság

16 Doktrínák

Dr. Ștefan Radu

A böjt és az ima

22 Elmélkedés

Dr. Daniel Nițulescu

Milyen értelemben fontos Jézus születésének időpontja?

24 Vélemény

Dr. Benone Corneliu Lupu

„Fényruha”

27 Próféciák

Florin Lăiu

A „felettebb” keresztény szörny keleti szarvai

31 Gyermekek oldala

Alina Chirileanu

A Zsoltárok – A Te Bizonyosságaid

ELNÖKI IRODA - 2023

ROMÁNIAI HETEDNAPI ADVENTISTA EGYHÁZ

folytatja a munkát a jótékonyági és szociális szervezetek révén, mentorálási szolgálatot végez a gyermekek és ifjak érdekében, stb.

Végsősoron igazi adventista az, aki bizalommal tekint az emberiség utolsó nagy válságára, akit a *szerelem* ösztönöz, és a gyakorlatban már megtapasztalta, hogy „most azért megmarad a hit, remény, szeretet, e három; ezek között pedig legnagyobb a szeretet” (1Kor 13:13). Következésképpen, Krisztus várása közben a befolyása kiterjed a gyülekezet falain kívülre, hogy vigaszt nyújthasson embertársainak még az ország határain túl is, ily módon siettetve Üdvözítőnk eljövételét. Isten ilyen embereknek szeretne látni bennünket, s a jövődölések azt igazolják, hogy ez pontosan így fog bekövetkezni: „A föld utolsó nagy válságának sötét árnyai közepette Isten világossága a legfényesebben fog ragyogni, és a remény, a bizalom énekei a legtisztább és legfenségesebb dallamokban fognak felcsendülni” (Ellen G. White: *Előtted az élet*, 166. o.).

Kedves testvérek és testvérnők! A Gondviselés megtisztelt azzal, hogy megérjük a 2024-es évet, amely ünneplés, felelőségekkel terhelt év lesz. Isten a föld lakosai számára különleges fontossággal bíró ismereteket bízott ránk, ezért boruljunk térdre előtte, és kérjük, hogy vezessen bennünket a vállainkra helyezett feladatok teljesítése közben.

A romániai advent közösség számára 2024 az egészség és jó kedély éve. Ilyen értelemben is kívánom számotokra, hogy legyetek vidámak és egészségesek! Az Unió bizottságának tagjaival együtt imádkozunk azért,

hogy jó családi kapcsolatokban és missziós lehetőségekben legyen részetek, hogy eleget tehesünk a Bibliában és a Prófétaság Lelkének írásában elénk tárt egészségügyi tanácsoknak. Ellen G. White írta: „Írásaim mindenkor beszélni fognak, mindaddig végezvén munkájukat, amíg az idő megmarad” (*Szemelvények*, 1. köt., 55. o.). Tehát, teljes mértékben bízhatunk az ihletett tanácsokban, és örömteli szívvel követhetjük azokat a mindennapi életben.

„Áldjon meg tégedet az Úr, és őrizzen meg tégedet! Világosítsa meg az Úr az ő orcáját te rajtad, és környörüljön te rajtad! Fordítsa az Úr az ő orcáját te read, és adjon békességet néked!” (4Móz 6:24-26). ■

Jelen cikk Aurel Neațu lelkipásztor 2024 elején közzétett videoüzenete. Az eredeti anyag megtalálható a www.presedinte.adventist.ro/category/mesajele-presedintelui-webcimen.

Aurel Neațu, a Romániai Unió elnöke

A www.presedinte.adventist.ro blogon tájékoztató anyagot tettünk közzé a Romániai Unió elnökének 2023-as tevékenységéről, ahol elolvashatók az elnök 2024-re szóló üzenetei, valamint az Adventista Médiaközpont tartalmait követhető, a magyar nyelvű és roma nemzetiségű adventistákhoz és a Romániai ADRA adományozóihoz szóló felhívásai.

EGYÜTT AZ EMBEREKÉRT

– 2023-AS ŐSZI EVANGELIZÁCIÓ BUKARESTBEN

Az Unió és a Munténiai Egyházterület 2023 őszién, különösen a novemberi hónapban evangelizációs programokat szervezett Bukarestben. A szervezésben az Egészségügyi, Kiadványok, Nevelési, Szombatiskola és Személyes Szolgálatok, Kommunikációs és Közkapcsolatok, valamint a Lelkesi Osztály vett részt, továbbá a Humanitárius Börtönszolgálat, az ASEF, a Respiro, a „Kelj fel és járj!”, illetőleg az AMiCUS Egyesületek.

Beszámolónkban megemlítjük a rádió és a televízió által is közvetített, nyolc előadásból álló sorozatot („Jézus gyógyított”); a Románia Nemzeti Könyvtára „Doina Cornea” és „Mircea Eliade” előadótermében tartott, életmóddal kapcsolatos kilenc szemináriumot; a bukaresti „Ívingători” adventista gyülekezetben tartott, teremtésről és próféciákról szóló előadást („Napjaink próféciái”); az Autentic Podcast három előadását a teremtésről (1. „Bing Bang – a kezdetekről”; 2. „Választ ad az intelligens tervezés Darwinra?”; 3. „Miért bukik el a tudomány a DNS-vizsgálaton?”); az Autentic két előadását a Nemzeti Közszerológiai Egyetemen és a Közgazdaságtudományi Egyetemen; a keresztény gyermeknevelésről tartott három előadást; és végül a Semnele Timpului előadását („Kérdések 20 év fölött”).

Az említett (és egyéb) evangelizációk anyagait (műsorokat és interjúkat) elérhetővé tettük különböző tartalom-megosztó felületeken, továbbá elektronikus postán híryanagokat küldünk a bukaresti lelképásztoroknak és a kommunikációs csatornára előfizető önkénteseinknek.

Az Együtt az emberekért kampány számokban

- A Respiro 35 munkatársa 170 iskolai osztályban közel 4500 tanulóknak tartott előadást;
- A Romániai ADRA 106 076 eurót fektetett a nevelésbe, tanácsadásba és 19 383 személy támogatásába; a szervezet egy mobil tisztálkodási egységet működtetett a hontalanok számára (50 személyt láttak el, ebből 27 személynek hajvágást, 16 személynek pedig zuhany-

zási lehetőséget biztosítottak);

- 255 véradónk volt;
- A „Puterea speranței” című könyv közel 200 000 példányt juttattunk el az emberek otthonaiba (a fővárosi lakások közel 20%-ába!); további 20 000 példányt pedig az utcai standokon osztottunk szét ingyen;
- Több mint 100 000 audio és video anyagot tartalmazó kártyát osztottunk szét; a telefonközpontunkon keresztül több száz személy vette fel velünk a kapcsolatot;
- Számításaink szerint a projektjeinkben mintegy 1000 önkéntes és 90 lelképásztor vett részt.

„Irántad való törődésből” – az Adventista Egyház ingyenes egészségügyi szolgáltatásai Románia Nemzeti Könyvtárában (részleges jelentés)

- 5 napon át nagyjából 40 különböző rendelőt működtettünk;
- Önkénteseink: 150 szakorvos, kinezetoterapeuta és pszichológus, 85 egészségügyi asszisztens Bukarestből és az országból, a „Dr. Luca” Egészségügyi Posztlíceum 35 hallgatója, valamint a bukaresti „Ștefan Demetrescu” Adventista Teológiai Líceum 350 diákja;
- A projektben további 35 nem adventista önkéntes orvos vett részt, aki legalább 3 órán át rendelt;
- Kedvezményezettek: közel 3000 személy, ebből 1000-en a Bukaresti Szociális Igazgatóság által vezetett nyilvántartásban is szerepelnek;
- Az egészségfelmérő kérdőívet 422 személy töltötte ki, és értékelte maximális pontszámmal a szolgáltatásokat, a hangulatot, valamint az egészségügyi személyzet hozzáállását, további 30 személy pedig 5-ből 4,45 pontra minősítette a rendezvényt (november 24-i adatok);

**A MISSZIÓ
FRONTVONALA
DANIEL
BRÎNZAN**

TOVÁBBRA IS IMÁDKOZUNK A LÉLEKMENTÉS MUNKÁJÁÉRT. AZ ADÓDÓ LEHETŐSÉGEKET AZ ÚR KEZÉBE HELYEZZÜK, ÉS GAZDAG LELKI ARATÁSÉRT IMÁDKOZUNK.

- 1133 személy adta meg az elérhetőségét, így a későbbiekben további ajánlatokkal és információkkal kereshetjük meg őket;
- Az egészségügyi szolgáltatások összértéke meghaladta az 1 millió lejt.

Pénzügyi támogatók: Hetednapi Adventista Egyház, Inter-Európa Divízió, Generál Konferencia, Quiet Hour Ministries.

Partnereink: ASEF, ADRA, „Kelj fel és járj!” Egyesület, Viața și Sănătate Kiadó, „Premed” Egészségközpont, Egészségügyi Minisztérium, 3. Kerületi Önkormányzat, Románia Nemzeti Könyvtára.

További támogatók: Samsung Medical, Philips, Liamed, Bukaresti Vérvközpont, Sover Optica, Concelex, AQUA Carpatica, Florpeisaj Garden Design, Universal Solution, Terapia.

Médiapartnerek: Speranța TV, Vocea Speranței Rádió, Autentic Podcast.

A kampányról és az Adventista Egyházzal mint szervezőről a digitális sajtó is elismerően nyilatkozott. Sajtóközleményünket olyan országos hírügynökségek vették át, mint a Mediafax, az Agerpres vagy az Antena3, a későbbiek során pedig további médiacsoportok is (Știri 247, Jurnalul, Redacția, Newlist, Descopera Bucureștiul, Libnet, Doctorul Zilei, Rptv, Astăzi).

Aurel Neațu lelkipásztor összefoglaló jelentést tett közzé a presedinte.adventist.ro blogon (2023. november 24.), az Autentic Podcast pedig helyszíni riportot közölt

a Nemzeti Könyvtárban zajló eseményekről, és beszámolt a vallásos könyvek terjesztéséről.

Mi lesz a folytatás?

Elsősorban a gyülekezeti utómunkát javasoljuk, amely több mint 20 féle szolgáltatást foglal magába. A nyomtatott formában megjelentetett brosrát a Nemzeti Könyvtárban és az utcai standokon több ezer személyhez juttattuk el.

November 23-án és 24-én e-mailben és SMS-ben ingyenes szolgáltatások kínálatát juttattunk el azokhoz, akik jelezték, hogy szeretnék tartani velünk a kapcsolatot.

November 27-től kezdődően december 31-éig a város 36 pontján digitális reklámtáblákon hirdetjük a telefonközpontunkon keresztül igényelhető Bibliákat. Bukarest belvárosában január folyamán újabb Bibliát népszerűsítő kampányra kerül sor.

A helybéli gyülekezetekben testmozgást népszerűsítő klubok működnek, és a következő hónapokban további akciócsoportok kezdik meg ezirányú tevékenységüket. 2024 tavaszára egészségügyi előadásokat tervezünk. Az „Ívingtőri” gyülekezetben pedig már alakulóban van egy keresztelendő csoport.

Mivel nagyon sokan fejezték ki elismerésüket az adventizmus iránt, és közülük némelyek korábban semmit sem tudtak egyházunkról, kérlek, fogadjátok őket szeretettel, amikor belépnek imaházaitok ajtaján! A személyes kapcsolattartásnak, a könyveknek és az adventista önkénteseink által nyújtott szolgáltatásoknak köszönhetően egyesek már fel is keresték közösségeinket.

Külön köszönet

Továbbra is imádkozunk a lélekmentés munkájáért. Interneten szerveződő imacsoportok adtak hangot kéréseiknek, köszönetüknek és közbenjárásuknak a 2023. május-novemberi időszakban zajló kampány sikeréért. Az adódó lehetőségeket az Úr kezébe helyezzük, és gazdag lelki aratásért imádkozunk.

A szervezők csapata hálaival tartozik a gyermekeknek, ifjaknak, testvéreknek és testvérnőknek, akik a projektben kivették részüket a munkából. Nagyra értékeljük a feláldozott időt és erőforrásokat, és köszönetet mondunk az anyagi és logisztikai támogatásért. Végső soron természetesen az Urat, a mi Istenünket illeti a hála mindenért. Nem szűnünk meg imádkozni a lelkipásztorokért és a vezetőkért, akik tovább munkálkodnak az érdeklődő személyekért.

„Mily bőséges a te jóságod, amelyet fenntartasz a téged félőknek, és megbizonyítasz a te benned bízókön az emberek fiai előtt!” (Zsolt 31:20). ■

Daniel Brînzan, az Unió Szombatiskola és Személyes Szolgálatok Osztályának igazgatója

A JÖVŐ JÁTÉKA ÉS SOKKOLÓ VOLTA

A gépkocsinak egy szélvédője és három visszapillantó tükrre van, ám a kisebb tükrökkel ellentétben mégis a sokkal nagyobb méretű szélvédő nyújtja a legbiztosabb és a legvalóságosabb képet. Az utasok biztonsága érdekében a vezetőnek előre kell néznie, hogy időben elkerülje az esetleges baleseteket. Időnként szükséges a visszapillantó tükrökbe is belenéznie, a figyelme azonban az autó előtt zajló eseményekre összpontosul.

Előttünk az út, a cél és azok a közlekedési táblák, amelyekről az életünk függ, s amelyek azt is megmutatják, hogy mennyi van még a célig. Nyilvánvaló párhuzamot találunk itt az életre és a hitre vonatkozóan: „De egyet cselekszem, azokat, amelyek hátam megett vannak, elfelejtve, azoknak pedig, amelyek előttem vannak, nekik dőlve, célegyenest igyekszem az Istennek a Krisztus Jézusban onnét felülről való elhívása jutalmára” (Fil 3:13-14).

Némelyek mégis a régi utakat részesítik előnyben, és a múlt felé fordulnak, vagy háttal haladnak, s csak időnként vetnek egy-egy pillantást a jövő felé. A gépkocsik megjelenése lehetővé tette az egyre magasabb utazási sebességet, ami azonban fokozottabb figyelmet is igényel. A múlt századoktól eltérően, amikor a világ sokkal lassabban mozgott, és sokkal kiszámíthatóbb volt, a sebesség századában felgyorsultak az események, és némely esetben információkat feldolgozó és alkalmazkodó képességeinket is meghaladják. A világ a káosz felé halad, az emberek is intézmények pedig amolyan browni módon mozognak, az Úr azonban épp ilyen időkre vonatkozóan biztosított bennünket az oltalmáról.

A Szentírásban található jóvendöléseken kívül több más képzelt forgatókönyv létezik a jövőre vonatkozóan. Csakhogy a jövő a múltban gyökerezik. Vannak optimista forgatókönyvek, amelyek az emberi faj kulturális és személyes szintű fejlődését természetesnek tekintik. A legdrágább tudományos forgatókönyv a marxizmus volt, amely fénykorában megkörnyékezte a világ népességének kétharmadát. Aztán voltak pesszimistább előrejelzések is, amelyek a világ végét hirdették, vagy azt, hogy okkult, totalitárius hatalmak fokozott ellenőrzést gyakorolnak a néptömegek felett. Erről a brit George Orwell könyvet is írt. Ezek a jövőképek azonban azt mutatják, hogy nemcsak a részleteket nem ismerjük, hanem még a részletek keretként szolgáló színteret sem.

A jövő megismerése iránti érdeklődésünk néha betegen megpróbálja úgy kielégíteni a kíváncsiságunkat, hogy közben nem szolgál valós válaszokkal. De a jövővel szembeni érdektelenség sem lehet megoldás. Az ismeretlenről való félelem pszichés zavarokat, szorongást, pánikot okozhat.

E két, jövővel kapcsolatos látásmód meghaladja a valós területét, mivel mindkettő világi, sőt egyenesen ateista gondolkodásmódot takar. Megjelenésükig a világvallások sajátos jövővel és végidővel kapcsolatos látásmódot kínáltak az embereknek. A horoszkópok, a jósök és az asztrológusok igyekeztek saját változatukkal előállni a bibliai kinyilatkoztatással szemben. A zsidó népet, majd pedig a keresztényeket folyton kísértették ezek a gyakorlatok. Az advent mozgalmat a Bibliához való visszatérés és a profetikus jelek elemzése jellemezte, ami nem bizonyult könnyű feladatnak. Az egyre szaporodó vallások közti ádáz versengésben az újonnan alakult egyház szembe találta magát a próféciák magyarázatát akadályozó sajtósági nehézségekkel.

A múlt a mítosz és a történelmi valóság között

Múltbeli elméleteink, döntéseink és tetteink határozzák meg a jelenünket, és vezetnek a jövő felé. Ilyen alapon vagy a hibáink és vétkeink rabjává válunk, vagy learatjuk a lelki tisztaság és fény jellemezte múlt gyümölcseit.

A genetikai és történelmi vonalat követve szükségünk van egy a tapasztalatainkat is magába foglaló, részletes térképre. Ezért van a Bibliánk. Így ismerjük meg elődeink eredetét és múltját az örökölt jóval és rosszal együtt. Általunk jelenleg nem ismert okokból nem lettek feljegyezve elődeink összes tulajdonságai, és a „génállományunkat” alkotó összes elem még nem aktivizálódott. A legbátorítóbb dolog azonban az, hogy meg tudjuk változtatni genealógiánk menetét, hiszen az élet néha útkeresztződéshez érkezik, s ilyenkor pontos utasításokra van szükségünk ahhoz, hogy a helyes úton mehessünk tovább.

Neagu Djuvara történész szerint a múlt történelmi szempontból 6000 évig visszakövethető. Ezen a határon túl azonban már nem áll rendelkezésünkre tudományosan ellenőrizhető feljegyzés, ezért innen a mítoszok és a fikció területére lépünk. Tudjuk, hogy a kinyilatkoztatás is pontosan ezt a történelmi múltat fedi le, hiszen a Biblia a nagyjából szintén 6000 évvel ezelőtti időpontban történt teremtés leírásával kezdődik. Egyes keresztények azonban megpróbálták összeegyeztetni a kinyilatkoztatást a világi történelemmel, különösen azokkal a tudományos felfedezésekkel, amelyek a Föld eredetére vonat-

**PRÓFÉCIAI
ÉBERSÉG
MUGUREL
ASAFTEI**

AZ ALAPOS SZÁMÍTÁSOKON ÉS KUTATÁSOKON TÚL ÉPPŰGY MEG FOGUNK LEPŐDNI, MINT A TANÍTVÁNYOK, MIUTÁN A GOLGOTÁN ÖSSZEOMLÓTT A HITŰK, ÉS A MEGVÁLT FELTÁMADÁSA UTÁN ÚJRA ÁTVETTÉK ÉS MEGÉRTETTÉK A PRÓFÉCIÁKAT.

kozóan egy sokkal korábbi időpontot határoznak meg. Így jelent meg a magyarázat, amely a Teremtés könyvének első 11 fejezetét nem történelmi feljegyzésnek, hanem mítosznak tekinti. Ezekben a fejezetekben található a hét napos teremtés leírása (1Móz 1); az emberek közel ezer évet éltek (1Móz 5); bekövetkezett az özönvíz, amely által újrairódott az emberi faj történelme (1Móz 6–9); építik a tervek szerint „égig érő” építményt, a Babel-tornyt (1Móz 11). Ezek azonban nincsenek összhangban az emberi elképzelésekkel.

A tudomány megjelenése átfogalmazta ezeket a fejezeteket, ami erőltetett magyarázatokat tett szükségessé. A tudomány és a kinyilatkoztatás kibékítésére ezeket a fejezeteket a mítoszok vagy allegóriák csoportjába sorolta, melyeknek legfeljebb moralizáló értékük van, de semmiképp sem tekinthetők szó szerinti, történelmi valóságnak. Ez a harc nemcsak, hogy nem zárult le, de olyan vehemenciával folytatódik, amilyenre nem számítottunk. Az új neomarxista irányzatok – az emberi gondolkodás mód átállítására törekedve – megpróbálják átírni a történelmet.

Az Adventista Egyház a történelmi vonalat követi. A Biblia igazi tanítások könyve, még akkor is, ha a nyelvezete magyarázatra szorul, és olyan valóságokat közöl, amelyeknek a kifejezésére irodalmi szavak használatára van szükség. Isten hét szó szerinti nap alatt teremtette a világot, az emberek több száz évet éltek, volt egy az egész világra kiterjedő özönvíz, mint ahogy a Babel-torony is jóval azelőtt létezett, hogy megépültek a felhőkarcolók, középkori katedrálisok és ókori piramisok. Ennek a ténynek hatalmas és örök következményei vannak. A Tízparancsolatot vagy az emberi erkölcsi szabályrendszert annak alapján tekintjük érvényesnek vagy érvénytelennek, hogy mi a felfogásunk a múlttól és az ember eredetéről.

Jövő a reménység és utópia között

A jövő jelképek által van bemutatva, amelyek viszont konkrét történelmi és fizikai valóságokat fejeznek ki. Ha a mitikus gondolkodásmód történelmi tévedést vagy történelemhamisítást jelent, a jelképek általi gondolkodásmód jövőre történő alkalmazása is hasonló következményekhez vezethet. Mivel bizonyos jövődölések nem

egyeztek meg a felkínált magyarázatokkal, szükségessé vált egy kielégítőbb értelmezési módszer alkalmazása.

A végidei jövődölésekre nagyjából háromféle magyarázat létezik: a preterista magyarázat, amely szerint az események a múltban, a leírás idején zajlottak; a történelmi magyarázat, amely történelmi leírásokat tartalmaz; és a futurisztikus értelmezés, amely az eseményeket a jövőbe helyezi. Az adventista egyház a történelmi magyarázat elkötelezettje, ez azonban nem oldotta meg teljesen az értelmezési problémákat. A neheze csak ezután következett: kinek és hogyan sikerült a valós történelmi dimenzióba ágyaznia a profetikus képeket?

Íme, néhány példa, mely rávilágít arra, hogy milyen nehézségekkel állunk szemben. Mít mondhatunk Ezékiel könyvének utolsó fejezeteivel, a Templom helyreállításával kapcsolatosan? Teljesedni fognak valaha? Nehéz kérdés. Alaposabban kellene tanulmányoznunk ezeket a fejezeteket. A zsidók és az evangélikus diszpenzacionalisták ezekben a részekben a történelmi végidőt látják. Szerintük fontos, ami jelenleg Palesztinában történik, és az ott zajló eseményeket a végidő jeleinek tekintik. Vajon valóságos szám-e a 144 000 vagy sem? Egyesek szerint igen, mások szerint nem (túl kevésnek tartják), és vannak, akik a 144 000-et a 12 zsidó törzs leszármazotainak tekintik.

A csapások sem szó szerint értendők, vagy legalábbis nem az összes. A seb lehet rák vagy súlyos fertőzés is, viszont az Eufrátesz kiszáradását csupán jelképként értelmezik. Ami pedig az Armageddont illeti, elég csupán azt tudni róla, hogy a jó és gonosz közt dúló nagy küzdelmet jelképezi, nem pedig katonai vagy ideológiai összecsapást vallási, politikai, gazdasági vagy katonai hatalmak között. Mi több, azt sem tudjuk, hogy kitől származnak a csapások. Talán az angyaloktól? Vagy csupán természeti jelenségekről lesz szó, esetleg angyalok képviselte politikai vagy vallási eseményekről?

A tizenkilencedik században az első adventisták abban hittek, hogy egyfajta kölcsönös és kizárólagos viszony van a jelképek és a valós entitások között. Így próbálták azonosítani a világon átvonuló hatalmakat és időrendi támpontokat. J. Litch például már 1838-ban megjövendölte az Ottomán birodalom 1840. augusztus 11-én bekövetkezett kapitulációját. Mára ez a profetikus

magyarázat némileg változott, egy sokkal képlékenyebb módszer vette át a helyét, amely sokkal kényelmesebb is, mivel a magyarázatok szinte végtelen sorát kínálja, ami lényegében a tisztánlátás helyett csak mélyíti a zűrzavart.

Dániel megbékélten tért nyugovóra, és vette tudomásul, hogy a jövővel kapcsolatosan nem lett minden kinyilatkoztatva számára. De az ígélet úgy szólt, hogy sokan fogják majd tanulmányozni a kinyilatkoztatásokat, és meg is értik azokat. A megértés lényegi feltétele nem az elme, hanem a lelkiismeret és a jellem. Az elmét, a maga kognitív, érzelmi és akarati univerzumával együtt a lelkiismeretnek kell alárendelni, amely a maga során átforgalmazódott, hogy képessé váljon a megértésre. „Megtisztulnak, megfehérednek és megpróbáltatnak sokan, az istentelenek pedig istentelenül cselekszenek, és az istentelenek közül senki sem érti; de az értelmesek értik” (Dán 12:10). A történelem és az öröklét határán álló népként kötelességünk ismeretet szerezni, ehhez azonban a profetikusan kánonok alapján kell tanulmányoznunk és bátran beismernünk, hogy csak annyi ismeretet szereshetünk, amennyire szükségünk van.

Tudnunk kell, milyen szerepe van az Egyesült Államoknak, Európának, Oroszországnak, Kínának és a muzulmán államoknak a profetikusan tervben. És a nagy világvallásoknak? Miért van szükségünk ilyen pontos adatokra? Ugyanazért, amiért Ézsaiásnak, Jeremiásnak, Ezékielnek volt szüksége, aki nemcsak Izraelről vagy Júdáról jövedt, hanem Egyiptomról, Babilonról, Asszíriáról és Edomról is. Ezek a jövendölések is illeszkednek az Ábrahámnak adott isteni ígéretekbe és előrejelzésekbe, amelyek – Jelenések 14:6 versében érve el a csúcspontot – az egész emberiség történelmét tartalmazzák. Az egyháznak pedig kötelessége az egész földre világosságot árasztani, nem csak a hívei számára.

Ha viszont a szelvéző helyett egy képernyőre szegezük a tekintetünket, amelyen számunkra tetsző vagy épenséggel nem tetsző képkecskák peregnek, elszakadunk a külső valóságtól, és elkerülhetlenné válik a pusztító ütközés. Mindez azért van, mert szerintünk kizárt minden, ami nem felel meg a hermeneutikai képleteinknek. Vajon nem kellene változtatnunk a felfogásunkon, és ezt a változtatást vajon nem azzal kellene kezdenünk,

hogy beismerjük, félreértettünk dolgokat, vagy elfogadjuk, hogy ezek a képek még homályosak, és csak a jövőben fognak megvilágosodni számunkra? Jelenések 10:10 verse rámutat, hogy senki sem szereti, ha kiigazítják, vagy ha népszerűtlen üzenetet kap: „Elvevém azért a könyvecskét az angyal kezéből, és megevém azt; és az én számban olyan édes vala mint a méz; és amikor megettem azt, megkeseredék az én gyomrom.”

A Nagy Magyarázó

Nagy Orvos, Nagy Próféta, Nagy Főpap – Jézus Krisztus ismert nevei. Róla mint Nagy Magyarázóról azonban ritkábban beszélünk. Noha a Hegyibeszédet a Sínainál adott törvény magyarázatával kezdte, majd az ótestamentumi iratokkal folytatta, a zsidó nép mégis egyre inkább eltávolodott az Ő munkásságától.

Lk 4:21 versében az Úr Ézsaiás könyvéből idéz, majd meglepő magyarázattal szolgál: „Ma teljesedett be ez az Írás a ti hallásotokra” – pedig az általa felolvasott igeszakasz nem tartalmazott időbeni vonatkozási pontokat. Ebből aztán utalások következtek a nem zsidó hívőkre, Naámánra és a föníciai özvegyre vonatkozóan, amivel szinte örületbe kergették a jelenlevőket.

Jézus magyarázatának elutasítása szörnyű következményeket hozott magával. „Vajha megismerted volna te is, csak e te mostani napodon is, amik néked a te békeségedre valók! De most elrejtettek a te szemeid elől” (Lk 19:42). Cselekedetek 2. fejezetében a Szentlélek kitöltését és e csoda azonnali hatásait Péter a Jóel könyvében lejegyzett prófécia teljesebbésként említi: „Hanem ez az, ami megmondott Jóel profétától” (Csel 2:16). Péter nem volt híres hittudós, de a Lélek megmagyarázta neki a jövendölést.

Az alapos számításokon és kutatásokon túl éppúgy meg fogunk lepődni, mint a tanítványok, miután a Golgotán összeomlott a hitük, és a Megváltó feltámadása után újra átvették és megértették a próféciaikat. „És elkezdvén Mózesről és minden profétáktól fogva, magyarázza vala nekik minden írásokban, amik ő felőle megíratk” (Lk 24:27). ■

Mugurel Asaței, a Moldovai Egyházterület titkára

HIVATALOS ÖSSZEHÍVÁS

A Romániai Hetednapi Adventista Egyház Végrehajtó Bizottságának 2023. november 20-án kelt 366. határozata értelmében (15. sz. jegyzőkönyv) 2024. április 21–22-én kerül sor a Romániai Unió Választási Közgyűlésére. Helyszín: a Méhkerti Oktatási- és Misszióközpont. A közgyűlés április 21-én, vasárnap 11 órakor veszi kezdetét.

PÁL SZIVÁRVÁNYA

Először arra hajlottam, hogy a „Pál lépcsője” címet adjam az írásomnak, de mivel nem szerettem volna összezavarni a „Péter lépcsője” fogalmát ismerő olvasóimat (2Pt 1:5-7), és szem előtt tartottam a bemutatandó tulajdonságok egymástól való elválaszthatatlanságát, elfogadtam egyik hittestvérem javaslatát. Annál is inkább, mivel a „lépcső” kifejezés itt nem annyira a fejlődésre, mint a tanulmányozandó területtel kapcsolatos ismeretek gyarapodására utal.

A „törvény betűjét” ismerő keresztények számára a különféle élethelyzetek számos kérdést vehetnek fel magatartásuk és tetteik bibliai szempontból történő elemzésével kapcsolatosan. Itt természetesen nem mércékről van szó, mivel a megemlítésre kerülő igeszakaszok a lehető legerőteljebben fogalmazznak a magatartásra vonatkozóan (5Móz 30:15; Zsolt 37:27; Ez 33:19).

Pál apostol tapasztalt jogászhoz hasonlóan beszél az „anyag székhelyéről”: „Ímé, te zsidónak nevezetel, és a törvényre támaszkodol, és Istennel dicsekedel. És ismered az ő akarátát, és választást tudsz tenni azok között, amelyek különböznek attól, mivelhogy a törvényből megtanítottál” (Róm 2:17-18).

Probléma merül fel viszont a felmérés kritériumaival – azokkal az elvekkal vagy normákkal – kapcsolatosan, amelyek alapján megvalósul az elemzés. Nem hiszem, hogy van olyan lelkipásztor vagy gyülekezeti szolgálattelvő, aki ne találkozott volna a következő kérdéssel: „Testvér, ez (a cselekedet, szokás, stb.) bűn?”

A mások lelkiismeretévé válás veszélye könnyen elhárítható, ha a Törvény alapjához és lényegéhez, vagyis a szeretethez folyamodunk. Az alábbiakban viszont beleme gyünk azoknak a „játékába”, akik a szó szerinti értelmezést részesítik előnyben, éppen a Pál leveleiben – de különösen a Korinthusiaknak írt első levélben – található számos feltétel miatt.

Hasznosság

„Minden szabad nékem, de nem minden használ” (1Kor 10:23).

Mindenekelőtt figyeljük meg, hogy ez az állítás először az étkezéssel és a nemi élettel kapcsolatos visszaélések keltette viták során hangzik el (1Kor 6:12). A legtöbb kutatónak az a véleménye, hogy a szöveg első részében Pál nem személyes véleményének ad hangot, csupán idézi a korinthusi hívők egyik kedvelt mondatát, ami valószínűleg a görögök szabadsággal kapcsolatos felfogásából merített ihletet. Az apostol ezt fogalmazta át az evan-

gélium mintájára, és foglalta bele a Krisztus törvénye iránti tökéletes engedelmesség követelményébe. Egyébiránt számos fordítás idézőjellel használja a kijelentést, utalva arra, hogy Pál egy olyan mondatot idéz, amivel nem ért egyet.

Az eredeti szöveg alapos tanulmányozása során kiderül, hogy a „minden” szónak viszonylagos, mögöttes jelentése van, amit a szövegkörnyezet (a tiszta ételek fogyasztása), vagy a történelmi kontextus egyetemes vagy abszolút alkalmazási területek hiányában korlátol. Az engedékenység másfelől nyilván az egyenlőség és a legitimitás területére vonatkozik, amelyet a Törvény is megenged, ezért itt nem a törvény áthágása iránti bűnös engedékenységről van szó.¹ Ugyancsak a szövegkörnyezet segít megértenünk, hogy a hasznosság – a „használ” – a belső, lelki fejlődésre utal, amit Pál ki is fejt levelének végén: „Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek!” (1Kor 16:13).

Önzetlenség

„Senki ne keresse, ami az övé, hanem ki-ki azt, ami a másé” (1Kor 10:24).

A második feltétel hangsúlyozza, hogy a hasznosság nem a személyes, testi és anyagi, hanem a közösségi és lelki előnyöket tartja szem előtt. Ez a gondolat számos páli levélben megjelenik (1Kor 10:33; 13:5; Fil 2:4, 21). Az apostol elérte, hogy ezzel a lelkiállapottal, életelvel, érdekek nélkül álljon mások rendelkezésére, önként mondjon le bizonyos jogokról (házasságról, személyes étrendről, egyházi támogatásról, stb.), hogy még hatékonyabban szolgálhassa az evangélium ügyét.

A keresztény missziós felfogásból kiindulva, Isten munkatársaiként szavakban és tettekben tiszta, jószágos, igazságos, irgalommal, együttérzéssel és önzetlenséggel telt krisztusi szolgálóknak kell lennünk.²

Konstruktív irányultság

„Minden szabad nékem, de nem minden épít” (1Kor 10:23).

Az önzetlen-missziós lelkületet Pál az „épít” kifejezéssel szemlélteti. „Azért tehát törekedjünk azokra, akik a békességre és az egymás épülésére valók” (Róm 14:19) – jelenti ki egy másik levelében, és a hangsúlyt az evangéliumhoz vonzódo „felebarátjának épülésére” (Róm 15:2) helyezi; ugyanakkor arra is buzdít, hogy az egyház mint intézmény lelki épülését is szem előtt tartsuk, oda-szentelve személyes képességeinket és talentumainkat:

„Azonképpen ti is, minthogy lelki ajándékokat kívántok, a gyülekezet építésére igyekezzetek, hogy gyarapodjatok” (1Kor 14:12).

A lelki építménynek „az apostoloknak és prófétáknak alapkövén” kell felépülnie azzal a céllal, hogy „polgártársai lehessünk a szenteknek és cselédei az Istennek... akiben ti is együtt építettetek Isten hajlékává a Lélek által” (Ef 2:19-20, 22).

A felebarátra gyakorolt befolyás

„A ti atyátokfiának ne szerezzetek megütközést vagy megbotránkozást!” (Róm 14:13).

Az apostol tovább fejtegeti az önzetlenség fogalmát, és javasolja a bármilyen megnyilvánulástól való tartózkodást, amely megzavarhatná a hitben kevésbé tapasztaltakat, vagy a túlzottan lelkiismeretes személyeket.

Szemléltetésként a Római levél szövegét használom, amely mintegy összefoglalja az erre vonatkozó páli tanácsokat. Másutt Pál az étkezéssel kapcsolatosan említi a „botránkozásukra ne legyen az erőtléneknek!” kijelentést; vagy olyan személyekre utal, akiket a helytelen magatartás összezavarhat: „zsidók, görögök, Isten gyülekezete” (1Kor 8:9, 13; 10:32).

Megközelítésének komolyságát számos erre vonatkozó bibliai utalás támasztja alá, amely az ellenőrizetlen magatartás következményeinek sokaságát mutatja be: a felebarát hitének gyengítése, a testvéri szeretet elvesztése (1Jn 2:10), a hamis tanok elfogadása (Jel 2:14), az evangélium hiteltelenné tévése (Mt 18:7), Isten ügyének gyalázása (2Kor 6:3) és végül az örök élet elvesztése (Mk 9:42-44).

Előzékenység és rend

„Mindenek ékesen és jó renddel legyenek!” (1Kor 14:40).

Nem lehet felületesen viszonyulni egyetlen feladathoz sem. A jó modor vagy illem általánosan elfogadott szabály, amelyet illemtudás, szemérmesség és különösen őszinte előzékenység jellemez, „amely nem kívánja, hogy az elveket feláldozzák a szokásokért. Nem ismer faji megkülönböztetést! Az önbecsülésre és az emberi méltóság megbecsülésére, a nagy emberi testvériség minden tagjának tiszteletére tanít.”³

Ugyanakkor a „jó renddel” szókapcsolat a szabály és a rend szinonimája, amelyről az ihletett író kijelenti: „A rend és a tisztaság a menny törvénye.”; „Mennyei rend és összhang uralkodjon minden családban, minden gyülekezetben és minden intézményünkben!”⁴

A függőség elkerülése

„Minden szabad nekem, de én nem adatom valakinek hatalma alá” (1Kor 6:12 u.r.).

A görög szövegben itt egy nehezen lefordítható szójárással van dolgunk, amit a következőképpen tolmácsolhatunk: „Minden dolog az én ellenőrzésem alatt áll, és

sosem fogom megengedni, hogy a dolgok uralkodjanak felettem”. Vagy: „Mindent szabad nekem, de nem fogom megengedni, hogy ezek a dolgok uraljanak engem.”

Az igazság az, hogy akkor ér véget a szabadság, amely alapján bármit hajlandó vagyok megtenni, amikor az a szokás vagy dolog erősebbé válik nálam, és uralkodni kezd fölöttem. Ha egy különben önmagában jó dolog már nem engem szolgál, hanem uralkodik fölöttem, vajon maradt-e még valami az állítólagos „szabadságomból”? Egyedül Krisztusnak van joga uralkodni életünk fölött. A legártalmatlanabb dolog is elveszíti ártatlanságát, amint a rabjává tesz.⁵

A végső cél

„Azért akár esztek, akár isztok, akármit cselekesztek, mindent az Isten dicsőségére műveljete” (1Kor 10:31).

Míg az előbbieken felsorolt kritériumok tisztázták a jó és a rossz megnyilvánulásainak kereteit, ez a norma nem enged teret a félreértésnek. Legalább három okot azonosíthatunk, amely igazolja, hogy az Isten dicsőségére végzett cselekedeteinket áldás kíséri.

Az első: oltalomra és vezetésre van szükségünk, ha tényleg szeretnénk elérni a magasztos mércét – „mint az Úrnak és nem embereknek” (Kol 3:23). Az elsőnek alárendelt második a kudarc elkerülése, ami akkor valósul meg, ha tetteinket nem az emberi becsvágynak, hanem az isteni akarathoz vetjük alá. A harmadiknak pedig nyilvánvalóan átformáló jellege van, hiszen a Megváltó személyéhez való folyamatos viszonyulásunk rajzolja meg lelki fejlődésünk útját: „Mert akiket eleve ismert, eleve el is rendelte, hogy azok az ő Fia ábrázatához hasonlatosak legyenek” (Róm 8:29).

Itt tulajdonképpen a tetteink és a keresztyén létezésünk céljáról beszélünk, általánosan pedig az a cél, hogy az Ő dicsőségének részesei lehessünk: „Mi pedig az Úrnak dicsőségét mindnyájan fedetlen arccal szemlélvén, ugyanazon ábrázatra elváltozunk, dicsőségről dicsőségre, úgy mint az Úrnak Lelkétől” (2Kor 3:18). ■

Dr. Dan Constantinescu, teológus, a közgazdaságtudomány doktora

**BIBLIKUS
FELMERÉS
DAN
CONSTANTINESCU**

1. F. Lăiu: „Toate lucrurile sunt îngăduite” (!?), <https://florinlaiu.com/toate-lucrurile-sunt-ingaduite/>

2. Ellen G. White: *Medical Ministry*, 184. o.

3. Ellen G. White: *Előttem az élet*, 240. o.

4. Ellen G. White: *Boldog otthon*, 254, 535. o.

5. D. I. Notar: *Limitele libertății creștine*, <https://www.resursecristine.ro/eseuri/101209/toate-lucrurile-imi-sunt-ingaduite-dar-nu-toate-sunt-de-folos>

TANÍTVÁNYSÁG

Evangelizáció, keresztség, gyülekezet-építés, avatási ünnepek. Sokak szerint ebből áll a gyülekezet-alapítás. De csak ennyiből? Misszionáriusainkkal együtt mi, szolgálattevők is megküzdünk a hatékonysággal, a gyarapodással és a stratégiákkal kapcsolatban felmerülő kérdésekkel. Tömören fogalmazva tehát: milyen kellene, hogy legyen az eredmény, és hogyan jutunk el addig?

Elhatároztuk, hogy a missziómunkánk alapjául szolgáló „nagy misszióparanccsal” látunk munkához. Jézus nem azért küld ki dolgozni, hogy híveket, szimpatizánsokat vagy megtérő lelkeket keressünk, hanem feladatul adta, hogy tegyük *tanítványokká* az embereket. Mit jelent ez?

A meghatározás szerint tanítvány az, aki követi a Mestert, életét a Mester tanítása változtatja meg, teljes mértékben a Mester szolgálatára szenteli magát. A bibliai látásmód alapján minden tanítvánnyá lett személynek kötelessége a maga során más embereket is megnyerni. Ha végigkövetjük a Szentírást átszövő vörös fonalat, láthatjuk, hogy az áldás általában a gyarapodás fogalmával társul. Isten megteremti az embert, és látja, hogy alkotása jó, megáldja őt, majd megparancsolja neki, hogy töltsen be a földet. De mivel? A kapott áldásokkal, az el nem bukkott ember által visszatükrözött Isten-képpel és tekintéllyel. Ugyancsak Isten ígér Ábrahámnak annyi utódot, mint az ég csillagai, és megfogadja, hogy a kapott áldás ki fog terjedni másokra is (gyarapodni fog). Viszont ezen a gondolatmeneten végighaladva felmerül bennünk a jól ismert kérdés: hogy néz ki mindez a gyakorlatban?

Gyakran azon kapjuk magunkat, hogy a tanítvánnyá tételt összetévesztjük az adventistává tétellel (vagy ha nem a felekezetünkkel társítjuk a fogalmat, akkor egyszerűen csak megtérésről beszélünk). Talán a leggyakoribb tévedés azt hinni, hogy a keresztség a tanítvánnyá válás folyamatának csúcspontja. A keresztségből feljövő személynek végig kell járnia a tanítványság felé vezető utat, és ez a folyamat sosem zárul le, amíg követjük Jézust, és az Ő munkája nem válik tökéletessé bennünk.

De mindez hogy néz ki a gyakorlatban?

Jobbára a világ olyan területein dolgozunk, ahol nem sűrűn találkozzunk keresztényekkel. Misszionáriusaink célja hetednapos adventista közösségek létrehozása. Nem gyülekezet-alapításról, hanem gyülekezet-alapítási mozgalmakról beszélünk, ami abból áll, hogy nem csupán a csatlakozásra, hanem a gyarapodásra; nem a megtérésre, hanem a tanítványságra fektetjük a hangsúlyt. Alapos és mély kutatás, valamint imádkozás nyomán misszionáriusaink egyre inkább a bibliai modell felé indultak el, amely a hangsúlyt a barátság, az egyszerű-

ségre és a példaadás erejére fekteti, amelyhez a kinyilatkoztatáson alapuló helyes tanítás és az elsajátított igazság iránti engedelmesség társul. Ezt követi az utolsó, de távolról sem elhanyagolható cél: az azonnali gyarapodás.

Mit jelent ez? Mi alapján várhatunk el azonnali gyarapodást, ha a megkeresztelkedésünk után 15 évünkbe tellett lelki vonatkozású beszélgetést kezdeményezni a szomszédainkkal? Hogyan bátorítanál arra egy hitben új személyt, hogy bibliatanulmányokat vezessen? Evangelizációs erőfeszítéseink a legtöbb esetben épp ezen a ponton akadnak el. Valaki megismeri és elfogadja Istent, aztán kizárólag a tanulási szakaszban reked, és addig nem tesz bizonyosságot a hitéről, míg meg nem bizonyosodik arról, hogy bármilyen vitában szakavatott személyként szólalhat meg, és az övé az utolsó szó. Csakhogy az évek során vélhetően csökkenni fog a missziómunka iránti érdeklődése, mivel nem sikerült közelebb kerülnie ahhoz a teológiai mércéhez, amellyel felfegyverkezhetett volna a szolgálatra.

Létfonosságú tehát az újonnan megkereszteltek bátorítása, hogy azonnal megoszthassák másokkal a kapott ismereteiket, mivel így már kezdettől szokásukká válhat a jó hír terjesztése.

A gyarapodási folyamatot általában egy vizuális szemléltetéssel szoktuk elemezni, mely számos forrásanyagban fellelhető.

Tegyük fel, hogy nagy létszámú csoportot kell táplálnod, és mindössze két lehetőség közül választhatsz: vagy két elefántot, vagy két nyulat adsz nekik. A válaszadók zöme a méretek alapján dönt. Igaz, hogy két elefánt húsból több ember jóllakhat, de azért érdemes alaposabban megvizsgálni a helyzetet.

Ugye, hogy most már inkább a nyúlra esne a válasz-

**A SIKER
KULCSA
DIANA
VASILE**

**TANÍTVÁNY AZ, AKI
KÖVETI A MESTERT,
ÉLETÉT A MESTER TANÍ-
TÁSA VÁLTOZTATJA MEG,
TELJES MÉRTÉKBEN
A MESTER SZOLGÁLA-
TÁRA SZENTELI MAGÁT.**

- 18 év alatt válik ivaréretté;
- egyszerre csak egy borjat hoz a világra;
- évente négyszer termékeny;
- vemhességi ideje 22 hónap;
- az elefántcsalád 3 év alatt 2 vagy 3 egyeddel gyarapodik.

- 4 hónap alatt válik ivaréretté;
- egyszerre átlagosan 7 kölyköt hoz a világra;
- szinte állandóan termékeny;
- vemhességi ideje 1 hónap;
- a nyúlcsalád 3 év alatt akár 476 millió egyeddel gyarapodhat.

tásunk? Egy régi közmondás szerint, ha szükséged van 100 tonna húsrá, tenyéssz elefántot, de ha 1000 tonna húsrá van szükséged, akkor tenyéssz nyulat.

Felmerülhet a kérdés: az elefántnak illetve a nyúl-
nak mi köze a tanítványsághoz és a gyülekezet-alapítási

mozgalmakhoz. Egyszerű: evangelizációval kapcsolatos felfogásunk alapjául két lehetőség szolgálhat – elefánt típusú gyülekezetek, vagy nyúl típusú gyülekezetek alapítása. Gyakran természetesen vonzódunk az elefánt típusú gyülekezetekhez, mert népesek, szép és jól kidolgozott programokat szerveznek, képzett szónokaik és imponáló épületeik vannak, ráadásul nagyon sok taggal rendelkeznek. Feltehetően ilyen közösségek jutnak eszünkbe, amikor evangelizációs sikerekről beszélünk. Mindezek mellett azonban mégis nehezen érünk el sikereket, és a gyarapodás is várta magára. Nem könnyű több mint 100 tagú gyülekezetet alapítani, remek programokat és költséges összejöveteleket szervezni. Bármennyire is vonzana az „elefánt típusú gyülekezet” fogalma – ahol nemzetközi szónokok szolgálnak, a kórus éneklése az angyalokéhoz hasonlít, a gondosan megválasztott színes üvegablakokról pedig elegancia és hódolat sugárzik – elvárásaink mégis sokszor távol állnak a valóságtól. Könnyen megfeledkezünk arról, hogy a bibliai modell az egyszerűsége teszi a hangsúlyt.

Isten egy bármikor elköltöztethető sátorban akart találkozni népével, és a hegycsúcson, a folyóparton, a domboldalon, a hívők otthonaiban vagy a bűnösök asztala mellett mutatkozott meg az embereknek. Egyszerűen beszélt hozzájuk, a közelükbe férközött, utána pedig a követésre szólította fel őket. A „nyúl típusú gyülekezet” bár kicsi, mégis minden tagja tevékeny; nem áll elő fenséges programokkal, de bővelkedik az igazságban. Lehet, hogy egyszerű épületben húzza meg magát, vagy talán nem is

rendelkezik kizárólag istentiszteleti alkalmak megtartására szánt helyiséggel, de a hívők otthonai, a bérelt helyiségek vagy a közterületek is elégségesnek bizonyulnak számára. Aki megismeri az igazságot, azonnal elmegy másoknak is beszélni róla, és ahogy nő a hívők száma, természetes módon újabb csoportok alakulnak.

Helytelen dolog ebből azt a következtetést levonni, hogy az „elefánt típusú gyülekezetek” rosszak. Ezek is vezethetnek embereket Istenhez, és jelentős befolyással bírhatnak. A választékos programokra és a fenséges dallamokra is van igény, viszont az evangélium hirdetésének munkáját nem mega-gyülekezetekkel fogjuk befejezni.

Számot kell vetnünk a Jézus eljöveteleig hátralevő idővel, mígnem beteljesednek Mt 24:14 versének szavai: „És az Isten országának ez az evangéliuma hirdette-tik majd az egész világon, bizonyosságul minden népnek; és akkor jó el a vég.” Hogyan jutunk el az egész világra? Hogyan fejezhetjük be a nagy misszióparancsban ránk bízott küldetést? Hogy jutunk el oda, hogy körülöttünk a tanítványok újabb személyeket tesznek tanítványokká, a vezetők újabb vezetőket képeznek ki, és a gyülekezetek újabb gyülekezeteket alapítanak?

Vajon erre a dilemmára a „nyúl típusú gyülekezetek” adhatnak választ? De egyáltalán el tudjuk-e képzelni, hogy kellene kinézniük ezeknek a közösségeknek?

Hónapokkal ezelőtt 16 önkéntes társaságában kambodzsai misszióúton vettünk részt. Beszélgettem velük a tanítványság elveiről és a gyarapodásról, szemléltetésem azonban csak később, szombaton értették meg, ami-

ADVENTIST FRONTIER MISSIONS EUROPE

TÁMOGASS
EGY MISSZIO-
NÁRIUST

kor meglátogattuk a Laukában élő hívőket. Veszélyes út vezet a hegyek közt fekvő faluba. Az ottani gyülekezet egyik általam meglátogatott európai gyülekezethez sem hasonlít. A kis, egyetlen helyiségből álló fatákolmányt 4 cölöpre építették. Nincsen ajtaja és ablaka, az imádkozás helyére pedig egy rozoga létra vezet fel. Székek helyett egyszerű gyékényen lehet helyet foglalni. Amikor valaki feláll és megmozdul, az építmény is beleremeg, ami viszont egyáltalán nem aggasztja a jelenlevőket. Önkénteseink szemében könnyek jelentek meg, amikor abban az egyszerű építményben felcsendült az ének. Tudtam, hogy e tapasztalat nyomán immár más szemmel tekintenek a gyülekezet és a missziómunka fogalmára. Az est lezárta után számos kérdés megfogalmazódott bennünk a laukai közösséggel kapcsolatban, mivel a gyarapodás tekintetében példaértékűvé vált számunkra ez a gyülekezet.

Az említett imaház elkészülte előtt volt némi vita az ottani tervekkel kapcsolatban. Vajon pénzt kellene gyűjtenünk, hogy fel tudjunk építeni egy imatermet? És milyen legyen? Vagy használjuk ki jobban a misszionáriusok szállását, amely közelebb van a városhoz, és nagyobb is? Könnyen választhattuk volna bármelyik lehetőséget, de egyik sem volt megfelelő. Hosszútávon nem szeretnénk, hogy misszionáriusok végezzék ezt a munkát, mert nem akarjuk a helyi tagokat külföldi munkásoktól függővé tenni. A helyi vezetők képzésére törekszünk, helyi erőfeszítések, erőforrások és képességek révén szeretnénk gyarapodást elérni. Laukában tehát a gyülekezet helybéliek építették helyi faanyagból, helyi stílusban,

minimális költséggel, viszont maximális gyarapodási lehetőségekkel. És nyilvánvaló, hogy az épület csupán egy apró részlet, az elvek viszont ugyanazok.

Az Adventist Frontier Missions szolgálatában végzett több éves tevékenységem során, számos kudarcba fulladt, vagy éppen sikeres próbálkozásokon és megoldásokon túl, a gyülekezetalapítási mozgalommal kapcsolatos forrásanyagok átvizsgálása után most már megfogalmazhatok néhány, küldetésünk szempontjából létfontosságú elvet:

- Indulj el lassan, hogy később majd gyorsabban haladhass!
- Ne megtérítsd az embereket, hanem tedd őket tanítványokká!
- Ne a prédikálásra, hanem a kinyilatkoztatásra tedd a hangsúlyt!
- Ha sok embert akarsz megnyerni, erőfeszítéseidet összpontosítsd kevés emberre!
- Legyen célod a gyarapodás!
- Imádkozz buzgón minden lépésed előtt!
- Maradj meg az egyszerűségénél!

Nem könnyű folyton szem előtt tartanunk a tanítványságot. Sok esetben természetellenesnek tűnik, mivel nem ezzel a látásmóddal vagyunk megszokva, viszont létfontosságú az evangélium egész világon való hirdetése szempontjából! A tanítványság elhivatás, tisztesség, de ugyanakkor parancs is. Igennel válaszolsz a meghívásra? ■

Diana Vasile, az Adventist Frontier Missions Europe elnöke

0773 749 339; www.afmeu.org

VAGY

SZOLGÁLJ FEHÉR TERÜLETEKEN!

A BÖJT ÉS AZ IMA

Aböjt elsődleges fontosságú, böjtölés közben félreteszünk a testi szükségleteket, és mindenekfelett Istenrel való kapcsolatunkra és problémáink megoldására összpontosítunk. Ima nélkül a böjt akár hasznos is lehet a test számára, csak hogy elmaradnak a lelki hatások. A böjt nélküli imát szinte folyamatosan gyakoroljuk, a böjt nem elmaradhatatlan tartozéka az imának, hiszen vannak olyan fiziológiai helyzetek és körülmények, amikor nem tudunk böjtölni, imádkozni viszont minden körülmény között tudunk. „Szüntelen imádkozzatok!” (1Thess 5:17), mondja a Biblia, de sehol sem olvassuk azt, hogy szüntelenül böjtölnünk kell.

„Bizonyos esetekben javasolt és helyénvaló a böjt és az ima együttes gyakorlása. Isten kezében ezek a szív megtisztításának és az elme befogadóképessége elősegítésének eszközei. Imáinkra választ nyerünk, mert megalázzuk lelkünket Isten előtt” (Ellen G. White: *Étrendi és táplálkozási tanácsok*, 187. o.).

A böjt megerősíti az imát, de nem kényszerítheti Istent arra, hogy az ember akaratát cselekedje, ha neki más tervei vannak. Íme, két példa:

– Dávid bűnben született gyermekét az Úr nem óvta meg a haláltól: „És megveré az Úr a gyermeket, akit az

Uriás felesége szült vala Dávidnak; és megbetegedék. És könyörge Dávid az Istennek a gyermekért, és böjtöle is Dávid” (2Sám 12:15-16). Dávid még a szolgák unszolására sem volt hajlandó ételt venni magához, de a gyermek halála után felkelt és evett. A böjt tehát semmit sem oldott meg.

– Jeremiás korában az Úr még akkor sem hallgatta volna meg a zsidók kéréseit, ha böjtöltek volna: „Mikor böjtölnek, én meg nem hallgatom kiáltásukat, és ha égőáldozatot vagy ételáldozatot készítenek, nem lesznek kedvesek előttem; sőt fegyverrel, éhséggel és döghalállal irtom ki őket” (Jer 14:12). Következésképpen, Isten nem fogad el bármilyen böjtöt, és nem feltétlenül válaszol a böjttel társuló imákra.

AZ ISTEN SZÁMÁRA ELFOGADHATLAN BÖJT

Kényszerített böjt

Saul a harc hevében böjtre kényszerítette katonáit: „És Izráel népe igen elepedett vala azon a napon, mert Saul esküvel kényszeríté a népet, mondván: Átkozott az, aki kenyeret eszik estvéig, míg bosszút állok ellenségei-

men, azért az egész nép semmit sem evék” (1Sám 14:24). A törvény áthágása halálbüntetést vont maga után!

„Az élelmet önző okokból tiltotta el, emberei szükségletével mit sem törődött, ha egyéni érdekei úgy kívánták. Azzal pedig, hogy ezt a tilalmat ünnepélyes esküvel erősítette meg, kimutatta meggondolatlanságát és hitelenségét. Egész viselkedése, az átok és az indok azt mutatta, hogy nem az Isten, hanem saját dicsőségét keresi. Nem azt mondta: »Míg az Úr győzedelmeskedik«, hanem »Míg bosszút állok ellenségeimen«” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 624. o.).

A bűjt mint egyszerű külsőség

„Akkor a János tanítványai jövének hozzá, mondván: Miért hogy mi és a farizeusok sokat bűjtölünk, a te tanítványaid pedig nem bűjtölnek? És monda nekik Jézus: Vajon szomorkodhatik-e a násznép amíg velük van a vőlegény? De eljönnek a napok, amikor elvétetik tőlük a vőlegény, és akkor bűjtölni fognak” (Mt 9:14-15). A bűjt nem örömet, hanem elkeseredést, továbbá pedig az isteni sürgős közbelépés utáni vágyat fejezi ki, és előkészíti az elmét meg a lelket az Úrral való közösségre.

„Az igazi bűjt nem csupán formai szolgálat. A Szentírás leírja az Istennek tetsző bűjtöt: »Hogy megnyisd a gonoszságnak bilincseit, az ígának köteleit megoldjad, és szabadon bocsásd az elnyomottakat, és hogy minden igát széttépjete; [...] ha odaadod utolsó falatodat az éhezőknek, és az elepedt lelkűt megalégíted« (Ézs 58:6, 10). Itt élénk tárul Krisztus munkájának igazi lelkülete és jellege. Egész élete önfeláldozás volt a világ megmentésére. Akár bűjtölt a megkísértés pusztájában, akár a vámszedőkkel evett Máté lakomáján, mindenkor életét adta az elvesztetek megváltásáért. Az odaszentelődé igazi lelkülete nem a tétlen gyászban, se nem pusztán a test megsanyargatásában vagy az áldozatok sokaságában nyilvánul meg, hanem az én alárendelésében, a készséges szolgálatban Istennek és embernek” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 278. o.).

„Szóla ekkor a Seregeknek Ura nékem, mondván: Szólj az ország minden népének és a papoknak, mondván: Mikor bűjtöltetek és gyászoltatok az ötödik és hetedik hónapban, és pedig hetven esztendeig: avagy bűjtölvén, nékem bűjtöltetek-e? És mikor ettetek, és mikor ittatok: avagy nem magatoknak ettetek és magatoknak ittatok-é?” (Zak 7:4-6).

Képmutató bűjt

„Mikor pedig bűjtöltök, ne legyen komor a nézések, mint a képmutatóké, akik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek, hogy ők bűjtölnek. Bizony mondom néktek, elvették jutalmukat. Te pedig mikor bűjtölsz, kend meg a te fejedet, és a te orcádat mosd meg; hogy ne az emberek lássák bűjtölésedet, hanem a te Atyád, aki titkon van; és a te Atyád, aki titkon néz, megfizet néked nyilván” (Mt 6:16-18).

Ezzel az igeszakasszal kapcsolatosan írta Ellen G. White a következőket: „Az a bűjt, amelyre Isten szava tanít, több a pusztá formáságnál. Nem csupán eledeltől való tartózkodásból, zsákruha viseléséből, hamu fejünkre hintéséből áll. Aki bűnei fölötti bánatában valóban bűjtöl, az sohasem akarja magára terelni a figyelmet. Az Isten által javasolt bűjt célja nem a test megbüntetése a lélek bűnéért, hanem segít fölismernünk a bűn súlyos voltát, segít megaláznunk szívünket Isten előtt, és elfogadnunk megbocsátó kegyelmét. Ez volt Isten panasza ősi népe ellen: »Szíveteket szaggassátok meg, ne ruháitokat, úgy térjete meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez!« (Jóel 2:13)” (*Gondolatok a Hegyibeszédről*, 87. o.).

„A külső jelek, mint az ima és a bűjt, megtört és alázatos szív nélkül értéktelenek Isten előtt. A kegyelem benső munkálására van szükség. Elengedhetetlen a lélek alázata. Isten csakis erre van tekintettel. Kegyelmesen elfogad mindenkit, aki megalázza előtte szívét. Meghallgatja kérésüket, meggyógyítja gonoszságaikat” (Ellen G. White: *A Te Igéd igazság*, 4. köt., 1150. o.).

A bűjt mint érdem

„Bűjtölök kétszer egy héten...” (Lk 18:12) – jelentette ki imájában a farizeus. „Gyűlöletes Isten előtt, amikor a bűjtöt és az imádságot öngazoló módon gyakorolják” (Ellen G. White, *Szemelvények*, 1. köt., 388. o.).

Ézsaiás kortársai perlekedtek Istennek: „Mért bűjtölünk, és Te nem nézed, gyötörjük lelkünket, és Te nem tudod? Ímé, bűjtöléseket napján kedvteléseketek üzitek, és minden robotosaitokat szorongatjátok. Ímé perrel és versengéssel bűjtöltök, és sújtotok a gázságnak öklével; nem úgy bűjtöltök mostan, hogy meghallassék szavatok a magasságban. Hát ilyen a bűjt, amelyet én kedvelek, és olyan a nap, amelyen az ember lelkét gyötöri? Avagy ha mint káka lehajtja fejét, és zsákot és hamvat terít maga alá: ezt nevezed-é bűjtnek és az Úr előtt kedves napnak?” (Ézs 58:3-5).

„A világ összes bűjtje nem helyettesíti az Isten szavába vetett őszinte hitet. »Kérjete – mondja – és adatik néktek« (Mt 7:7). Nektek nem kell negyven napig bűjtölnötök. Az Úr viselte értetek el azt a bűjtöt a kísértés pusztájában. Az ilyen bűjtben nem lenne érdem; az érdem Krisztus vérében van” (*Étrendi és táplálkozási tanácsok*, 189. o.).

Visszaélés a bűjttel

„Ha meghalván a Krisztussal, megszabadultatok e világ elemi tanításaitól, miért terheltetete magatokat, mintha

**szent
motivációk
Stefan
Radu**

**A MEGVÁLTÓNK
KÖZELI ELJÖVELE
ELŐTTI ÜNNEPÉLYES
IDŐBEN ÉLÜNK, FEL
KELL KÉSZÜLNÜNK
A MENNYBEN VALÓ
LAKOZÁSRA.**

e világban élők volnátok, efféle rendelkezésekkel: Ne fogd meg, meg se kóstold, még csak ne is illesd! (Amik mind a velük való élés által elfogyasztásra vannak rendelve), az emberek parancsolatai és tanításai szerint? Amelyek bölcsességnek látszanak ugyan a magaválasztotta istentiszteletben és alázatoskodásban és a test gyötrésében; de nincs bennük semmi becsülni való, mivelhogy a test hízlalására valók” (Kol 2:20-23).

Figyeljük meg Luther Márton kolostori tapasztalatát: „Amikor még inkább meggyőződött a maga bűnös voltáról, arra törekedett, hogy saját cselekedetei által bűnbocsánatot szerezzen, és békét találjon. Szerfölött önmegtartóztató életet élt. Böjtöléssel, virrasztással és önsanyargatással igyekezett megzabolázni bűnös természetét, amelyen a szerzetesi élet semmit sem javított... E kínzó önfegyelmezés következtében legyengült, és ájulást okozó görcsöket kapott, amelyek kihatásaiból soha nem gyógyult meg. De minden igyekezete ellenére sem lett könnyebb lelkének terhe. Már a kétségbeesés határán volt” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*, 123. o.).

„Igaz, hogy akadnak kiegyensúlyozatlan elmék, akik olyan böjtöket kényszerítenek magukra, melyeket a Szentírás nem tanít, oly imákat, s a pihenés és alvás oly szűkre szabását, amit Isten soha nem vár el. Ezeket nem fogja felvirágoztatni, nem támogatja az igazságosság önkényes tetteiben. Farizeusi a vallásuk, és hiábavalón azt remélik, hogy jó szándékú munkájukkal kiérdemlik a menyeyt, ahelyett, hogy a megfeszített, feltámadott és megdicsőült Üdvözítő érdemeire támaszkodnának, amit a bűnösnek tennie kellene. Ezek csaknem elkerülhetetlenül betegek is lesznek. Azonban Krisztus és a valódi istenfélelem egészség a test, az erő és a lélek számára” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, 1. köt., 556. o.).

Sátáni erőszakossággal társuló böjt

Nábot esete. A galád Akháb király egy csere által vagy bizonyos mennyiségű ezüstért meg akart szerezni egy szőlőskertet (lásd: 1Kir 21:1-16), de a gazda, Nábot nem volt hajlandó megválni a szüleitől kapott örökségtől. Jézabel észrevette férje kedvetlen lelkiállapotát, és látta, hogy még enni sem akar, így hát próbálta megtudakolni szomorúságának okát, majd pedig biztosította Akhábót, hogy meg fogja szerezni Nábot szőlőjét. Célja érdekében tervelte ki Nábot megöletését, amit végre is hajtott. Izrael véneinek és elöljáróinak intézett levelében a következő parancs állt: „Hirdessetek böjtöt, és ültessétek Nábotot a nép élére; és ültessetek vele szembe két istentelen embert, akik tanúbizonyságot tegyenek ő ellen, mondván: Megszidalmaztatd az Istent és a királyt. Azután vigyétek ki, és kövezzétek meg őt, hogy meghaljon” (1Kir 21:9-10).

Összeesküvés Pál ellen. „Midőn pedig nappal lőn, a zsidók közül némelyek összeszövetkezvén, átok alatt kötelezék el magukat, mondván, hogy sem nem esznek,

sem nem isznak addig, míg meg nem ölik Pált. Többen valának pedig negyvennél, kik ezt az összeesküvést szőtték. Ezek elmenvén a főpapokhoz és a vénekhez, mondták: Átok alatt megesküdtünk, hogy semmit nem izlelünk addig, míg meg nem öljük Pált” (Csel 23:12-14). Az összeesküvést leleplezték, és nem tudni, mi lett az összeesküvőkkel: vagy étlen-szomjan haltak, vagy megszegték a fogadalmukat. Valószínűleg ez utóbbi történt.

ÖNVIZSGÁLATI ÉS MEGTÉRÉSI BÖJT

A nép Sámuel korában

„És Izraelnek egész háza siránkozék az Úr után. Sámuel pedig szóla Izrael egész házához, mondván: Ha ti teljes szívetekből megtértetek az Úrhoz, és eltávolítjátok magatok közül az idegen isteneket és Astarótot, és szíveiteket elkészítitek az Úrnak, és csak néki szolgáltok: akkor megszabadít titeket a filiszteusok kezéből. Elhanyagáért Izrael fiai a bálványokat és Astarótot, és csak az Úrnak szolgálnak. Akkor Sámuel mondá: Gyűjtsétek össze egész Izraelt Mispába, hogy imádkozzam értetek az Úrhoz. Összegyülének azért Mispában, és vizet merítvén, kiönték az Úr előtt; és böjtölének azon a napon, és így szólának ott: Vétkeztünk az Úr ellen” (1Sám 7:2-6).

Jóel próféta kortársai

„Szenteljete bűjtöt, hirdesetek gyűlést; gyűjtsétek egybe a véneket, a földnek minden lakosát az Úrnak, a ti Isteneteknek házába, és kiáltsatok az Úrhoz” (Jóel 1:14). „Fújjatok kürtöt a Sionon; szenteljete bűjtöt, hirdesetek gyűlést!” (2:15).

A zsidók Nehémiás idejében

„Azután ugyanezen hónap huszonnegyedik napján egybegyűlének Izrael fiai és bűjtölének, gyászba öltözvén és port hintvén fejükre. És elválnak az Izrael magvából valók minden idegenektől, és előállván, vallást tőnek az ő bűneikről és atyáik hamisságairól” (Neh 9:1-2). A fejezet további részében elhangzik az előljárók imában elmondott bűnvallomása, bizonyoságot tesznek közösségi megtérésükről, és könyörögnek, hogy az Úr irgalmazzon nekik, és szabadítsa meg őket az ellenségtől.

Az Úr szolgálólánya a következőket írta a hajdani Izraelről: „Ilyen bűnök élnek ma is közöttünk; ezek váltják ki Isten dorgálását egyházára. Bárhol is él ilyen bűn, valóban a bűjt és az ima időszakára van szükség; ezt azonban őszinte megtérésnek és határozott jóra változásnak, javulásnak kell kísérnie. A lélek ilyen megalázkodása nélkül ezek az időszakok csak növelik a gonoszt cselekvő ember bűnösségét. Az Úr megmondta, milyen bűjtöt választott, milyen bűjtöt fogad el. Olyat, mely az Ő dicsősé-

gére termi gyümölcsseit, bűnbánat, megtérés, odaszenteződés és igaz istenfélelem kíséretével” (*A Te Igéd igazság*, 4. köt., 1150. o.).

A társusi Saulus, miután látta Jézust a damaszkuszi úton

„És három napig nem látott, nem evett és nem ivott. Vala pedig egy tanítvány Damaszkuszban, név szerint Ananiás, és monda annak az Úr látásban: Ananiás! Az pedig monda: Ímhol vagyok, Uram! Az Úr pedig monda neki: Kelj fel és menj el az úgynevezett Egyenes utcába, és keress föl a Júdás házában egy Saulus nevű társusi embert, mert ímé imádkozik” (Csel 9:9-11).

A bűjt általában nehéz helyzetben elmondott imákhoz társul, az isteni szabadulást keresve. Ímé, néhány példa a bibliai időkbeli:

Az ellenség inváziója Jósafát idejében

„És lőn ezek után, eljövének a Moáb fiai és Ammon fiai, és velük mások is az ammoniták közül, Jósafát ellen, hogy hadakozzanak vele. Eljövének pedig a hírmondók, és megmondák Jósafátnak, mondván: A tenger túlsó részéről nagy sokaság jön ellened Szíriából, és már Haséson-Tamárban vannak; ez az Engedi. Megfélemlék azért Jósafát, és az Urat kezdé keresni, és hirdete az egész Júda országában bűjtöt” (2Krn 20:1-3). Isten csodálatos szabadulást adott népének.

Ezsdrás utazása Kánaán felé

„Ekkor bűjtöt hirdetétek ott az Aháva folyóvíz mellett, hogy megaláznók magunkat a mi Istenünk előtt, hogy kérnénk tőle szerencsés utat magunknak, családjainknak és minden marháinknak” (Ezsd 8:21).

Nehémiást foglalkoztatja Jeruzsálem sorsa

Nehémiás tudomására jutott, hogy „Jeruzsálem kőfala lerontatott, s kapui tűzben égtek meg” (Neh 1:3). Ímé, a reakciója: „Hogy pedig meghallám e beszédeket, leültem és sírtam és keseregtem napokon át, s bűjtölék és imádkozám a mennynek Istene előtt” (4. v.). Az 5-11. versekben le van írva az ima, amelyben bűnvallomást tesz, kéri Istent, hogy változtasson a helyzeten, és könyörög, hogy nyerve el a király kegyeit, amikor elé tárja beadványát.

Dániel a babilóniai fogság utolsó éveiben

„És orcámat az Úr Istenhez emelém, hogy keressem őt imádsággal, könyörgéssel, bűjtöléssel, zsákban és hamuban” (Dán 9:3). A további versekben Dániel imádkozik a rabságban sýnylódó nép szabadulásáért.

„Dániel tudta, hogy az Izrael fogságára kiszabott idő csaknem véget ért, mégsem gondolta, hogy mivel Isten megígérte szabadításukat, nekik ne lenne szerepük ebben. Bűjtöt, bűnbánattal, töredelemmel kereste az Urat, bevallva a maga és a nép bűneit” (*A Te Igéd igazság*, 4. köt., 1172. o.).

Péter apostol szabadulása a börtönből

„Péter azért őrizteték a fogságban; a gyülekezet pedig szüntelen könyörög vala az Istennek ő érette” (Csel 12:5). „Jakab halála nagy szomorúságot és megdöbbenést keltett a hívők körében; amikor pedig Pétert is elfogták, az egész gyülekezet böjtölt és imádkozott érette” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, 144. o.).

Az ördögös megszabadítása Sátán hatalma alól

Jézus három tanítványa társaságában tartózkodott a megdicsőülés hegyén. Ez idő alatt a többi kilenc tanítvány vereséget szenvedett, amikor egy gyerekből nem tudták kiűzni a démont (lásd: Mt 17:1-21). Miután Jézus meggyógyította a gyermeket, „a tanítványok magukban Jézushoz menvén, mondának néki: Mi miért nem tudtuk azt kiűzni?” (19. v.). Jézus azt válaszolta, hogy a hitetlenségük miatt (20. v.), majd hozzátette: „Ez a fajzat pedig ki nem megy, hanemha könyörgés és böjtölés által” (21. v.).

„A kilenc tanítvány még mindig a kudarc keserű ténnyén töprengett, s amikor Jézus ismét egyedül maradt velük, megkérdezték: »Mi miért nem űzhattuk ki azt?« (Mk 9:28) Jézus így felelt: »A ti hitetlenségetek miatt. Mert bizony mondom néktek: Ha akkora hitetek volna, mint a mustármag, azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen amoda, és elmenne; és semmi sem volna lehetetlen néktek. Ez a fajzat pedig ki nem megy, hanemha könyörgés és böjtölés által« (Mt 17:24-21). Hitetlenségük, mely kizárta őket a Krisztussal való mélyebb közösségből, valamint felületességük, mellyel a rájuk bízott szent munkát tekintették, okozta vereségüket a sötétség erőivel vívott küzdelemben” (*Jézus élete*, 429. o.).

A BÖJT ÉS A GYÜLEKEZETI TEVÉKENYSÉGEK

Bizonyos egyházi szolgálatok során helyes dolog az imát böjttel társítani. Íme, két példa:

A misszionáriusok odaszentelődése:

„Mikor azért azok szolgálának az Úrnak és böjtölének, monda a Szent Lélek: Válasszátok el nékem Barnabást és Saulust a munkára, amelyre én őket elhívtam. Akkor, miután böjtöltek és imádkoztak, és kezeiket rájuk vetették, elbocsáták őket” (Csel 13:2-3).

Presbiterek felszentelése a szolgálatra

„Miután pedig választottak nékik gyülekezetenként véneket, imádkozván böjtölésekkel egybe, ajánlák őket az Úrnak, kiben hittek vala” (Csel 14:23).

RÉSZLEGES ÉS TELJES BÖJT

Böjtölni lehet részlegesen, akár diétás céllal, de a böjt lehet teljes is, ami az ételtől, esetenként pedig a víztől való teljes tartózkodást feltételezi.

Részleges vagy étrendi böjt

Nabukodonozor udvarában Dánielnek és a barátainak, Ananiásnak, Misáelnek és Azariásnak királyi ételt kínáltak fel, de a zsidó ifjak visszautasították a bálványoknak szentelt, tisztátalan ételeket és az alkoholtartamú bort. Dániel tiszteletudóan egy másik megoldást javasolt a felügyelőnek: „Tégy próbát, kérlek, a te szolgálattal tíz napig, és adjanak nekünk zöldségféléket, hogy azt együnk, és vizet, hogy azt igyunk. Azután mutassák meg néked a mi ábrázatunkat és amaz ifjak ábrázatát, akik a király ételével élnek, és aszerint cselekedjél majd a te szolgálattal” (Dán 1:12-13).

És az eredmény: „És engede nékik ebben a dologban, és próbát tón velük tíz napig. És tíz nap múlva szebbnek látszék az ő ábrázatuk, és testben kövérebbek valának mindazoknál az ifjakkal, akik a király ételével élnek vala. Elvevé azért a felügyelő az ő ételüket és az ő italukul rendelt bort, és ad vala nékik zöldségféléket. És ada az Isten ennek a négy gyermeknek tudományt, minden írásban való értelmet és bölcsességet; Dániel pedig értett mindenféle látomáshoz és álmokhoz is” (14-17. v.).

„Az igazi böjt, melyet mindenkinek javasolnunk kell, a bárminemű serkentő ételtől való tartózkodás, és olyan egészséges, egyszerű ételek helyes fogyasztása, amelyekkel Isten bőségesen ellátott bennünket. Az emberek kevesebbet gondoljanak a földi táplálékra, hogy mit egye-

nek, igyanak, és sokkal többet a menyeeire, mely az egész vallásos életnek megadja az alaphangját és az életerejét.

Mostantól kezdve az idők végezetéig Isten népe vegye komolyabban a dolgot, legyen éberebb, ne a saját, hanem a Vezetője bölcsességében bízson! El kell tekinteniük a bőjt- és imanapoktól! Nem lehet megkövetelni az ételektől való teljes tartózkodást, ellenben javasolt a legegyszerűbb ételekből történő mértékletes fogyasztás” (*Étrendi és táplálkozási tanácsok*, 188. o.).

Teljes bőjt

A Perzsiában kiirtással fenyegetett zsidók bőjtöt hirdettek: „És monda Eszter, visszauzenve Márdokeusnak: Menj el és gyűjts egybe minden zsidót, aki Susánban találatik, és bőjtöljetekek érettem, és ne egyetek és ne igyatok három napig se éjjel se nappal, én is és leányaim így bőjtölünk, és ekképpen megyek be a királyhoz, noha törvény ellenére; ha azután elveszek, hát elveszek. Elméne azért Márdokeus, és úgy cselekedett mindent, amint néki Eszter parancsolá” (Eszter 4:15-17).

„Eszter királynőn át az Úr hatalmas szabadulást szerzett népének. Amikor úgy látszott, hogy nincs hatalom, mely meg tudná menteni őket, Eszter társnői bőjtöltek, imával és gyors lépésekkel a helyzet magaslatára emelkedve szabadulást szereztek népüknek” (*A Te Igéd igazság*, 3. köt., 1140. o.).

Ninive lakóinak bőjtje. „És kezdte Jónás bemenni a városba egy napi járóra, és kiálta és monda: Még negyven nap, és elpusztul Ninive!” (Jón 3:4). A város lakosai a következőképpen reagáltak: „A niniveiek pedig hívének Istenben, és bőjtöt hirdetének, és nagyjaiktól fogva kicsinyeikig zsákba öltözének. És eljuta a beszéd Ninive királyához, és felkele királyi székéből, és leveté magáról az ő királyi ruháját, és zsákba borítkozék, és üle a porba. És kiáltának és szólának Niniveben, a királynak és főembereinek akaratóból, mondván: Emberek és barmok, ökrök és juhok: semmit meg ne kóstoljanak, ne legeljenek és vizet se igyanak! Hanem öltözzenek zsákba az emberek és barmok, és kiáltsanak az Istenhez erősen, és térjen meg ki-ki az ő gonosz útjáról és az erőszakosságból, amely az ő kezükben van! Ki tudja? Talán visszatér és megengesztelődik az Isten, és elfordul haragjának búsulásától, és nem veszünk el!” (5-9. v.).

Íme, az ima, a bőjt és a megtérés eredménye: „És látá Isten az ő cselekedeteiket, hogy megtértek az ő gonosz útjukról: és megbáná az Isten azt a gonoszt, amelyről monda, hogy végrehajtja rajtuk, és nem hajtá végre” (10. v.).

Jézus bőjtöl a keresztsége után: „Akkor Jézus vitetek a Lélektől a pusztába, hogy megkísértessék az ördögtől. És mikor negyven nap és negyven éjjel bőjtölt vala, végre megéhezék” (Mt 4:1-2).

A Megváltónk közeli eljövele előtti ünnepélyes időben élünk, fel kell készülnünk a mennyben való lakozásra. Figyeljük meg, mit vár el Isten most az Ő népétől: „Bármikor szükséges az igazság ügyének előrehaladása érdekében és Isten dicsőségére szembenézünk valamelyik ellenféllel, gondosan és alázatosan kell [nekünk, az igazság védelmezőinek] harcba indulnunk. Szívünk vizsgálatával, bűnünk bevallásával, buzgó imával és gyakran bőjtölve esedezzünk, hogy Isten különleges módon megsegítsen minket, és védelmező, drága igazságának dicsó győzelmet adjon, hogy a tévedés a maga torz alakjában jelenhessen meg, és annak védelmezői legyőzöttessenek” (*Étrendi és táplálkozási tanácsok*, 188. o.).

Az Úr szolgálólánya az engesztelés napjával kapcsolatosan a következőket írta: „Az egész szertartásnak az volt a célja, hogy tudatosítsa Izraelben Isten szentségét és a bűnnel szembeni gyűlöletét, ahogy azt is, hogy a bűnnel való érintkezés óhatatlanul beszennyez. Az engesztelési munka során mindenkinek meg kellett sanyargatnia magát. Minden munkát félre kellett tenni, és ezt a napot Izrael egész gyülekezetének Isten előtt komolyan megalkodva, imával, bőjtöl és mélységes önvizsgálattal kellett töltenie” (*A nagy küzdelem*, 419. o.).

Ima, bőjt és a szív mélységes önvizsgálata! Uram, add meg nekünk ezt a boldog és győzedelmes tapasztalatot! Amen! ■

Dr. Ștefan Radu, nyugdíjas lelképásztor, a hittudományok doktora

MILYEN ÉRTELEMBEN FONTOS JÉZUS SZÜLETÉSÉNEK IDŐPONTJA?

A Bibliában nincs feljegyezve a Messiás születésének dátuma. Jézus egy betlehemi jászolban született, a mezőn pásztorok őrizték nyájukat, napkeletről bölcsek jöttek el imádni Őt, viszont a Szentírás nem tesz említést az Üdvözítő születésének évéről, hónapjáról vagy évéről. Isten nem a dátumot, hanem az eseményt tartotta fontosnak. A születés talán legpontosabb időpontját a következő szövegben találjuk: „Mikor pedig eljött az **időnek teljessége**, kibocsátotta Isten az ő Fiát, aki asszonytól lett...” (Gal 4:4).

Bármennyire is enyhe telek voltak Izraelben, nem hiszem, hogy a keleti bölcsek vállalkoztak volna egy ilyen hosszú utazásra a hideg időszakban. És a pásztorok sem maradtak volna kint a mezőn a nyájaikkal: „Valának pedig pásztorok azon a vidéken, akik künn a mezőn tanyáztak...” (Lk 2:8). Megjegyzendő, hogy Betlehem nagyon közel fekszik Jeruzsálemhez.

De folytassuk az érvek felsorolását: a zsidó királyok nyáron általában a jeruzsálemi palotában tartózkodtak, télire viszont átköltöztek a jerikói királyi rezidenciába. Jerikó 25 kilométerre fekszik Jeruzsálemtől, a Jordán völgyében, 390 méterrel a tengerszint alatt. Földrajzi fekvéséből kifolyólag itt enyhébb és elviselhetőbb a tél. Ezen előnyöknek köszönhetően a Hasmonéita dinasztiahoz tartozó királyok – mint ahogy Heródes is – akkoriban a Jordán völgyében, a Júdeai sivatag magas sziklaszirtjeinek közvetlen közelében építettek palotát maguknak. A termékeny talajon, a bő vízforrások közelében egzotikus növényeket és fűszereket termesztettek. A bőséges vízből öntözték a gyönyörű kerteket, és töltötték fel a főméltóságok fürdőmedencéit. A királyi fürdőkhöz a görög modell után készült medencék álltak.¹ Noha Izraelben enyhék voltak a telek, a hőmérséklet mégis messze elmaradt a nyári időszakétól, ezért az előkelőségek már a tél beállta előtt leköltöztek a Jordán völgyébe. Az evangéliumi feljegyzések szerint a keleti bölcsek Jeruzsálemben találkoztak Heródeszel: „Heródes király pedig ezt hallván, meghabborodék, és vele együtt az egész Jeruzsálem” (Mt 2:3). Az a tény, hogy Heródes Jeruzsálemben tartózkodott, amikor a Kisdedről kérdezte a bölcset, és még nem költözött át téli rezidenciájába, Jerikóba, azt igazolja, hogy az Úr nem télen szü-

letett. Az Ótestamentumban két utalást találunk, amelyet régészeti leletek is igazolnak²: „A király pedig a **téli házban ül** vala a kilencedik hónapban, és a tűz ég vala előtte” (Jer 36:22); „És ledöntöm a **téli házat** a **nyári házzal** együtt, és elpusztulnak az elefántcsont-házak is, megsemmisülnek a nagy házak, ezt mondja az Úr” (Ámos 3:15). A Jeremiás által említett kilencedik hónap a Kiszlév hónap, amely a mi naptárunk szerinti november-decemberi időszaknak felel meg.

A következő érvelés – legalábbis történelmi szempontból – vitatható, viszont mégis arra enged következtetni, hogy Jézus nem a leghidegebb évszakban született.

A Biblia megemlíti, hogy a Megváltó 30 évesen kezdte el nyilvános tevékenységét: „Jézus pedig mintegy harminc esztendő volt, mikor tanítani kezdett” (Lk 3:23). Az evangéliumi adatok alapján végzett számítások szerint Jézus nyilvános munkássága és prédikálása három és fél évet ölelt fel. Ugyancsak az evangéliumokból tudjuk, hogy Jézus húsvétkor halt meg. Egyszerű számítást végezve, ha a tavaszi húsvéttól visszaszámítunk 33 évet, akkor egy egész számot kapunk, vagyis ugyancsak tavaszhoz érünk. És ha ebből még kivonunk egy fél évet, kiderül, hogy Jézus ősszel született. Ezt nem állíthatjuk 100%-os pon-

1, 2. https://www.jewishvirtuallibrary.org/jericho-the-winter-palace-of-king-herod?utm_content=cmp-true

tossággal, viszont a felsorolt tények alapján teljes bizonyosságunk lehet afelől, hogy a Megváltó nem télen született.

Továbbá van egy másik mellékes, ugyancsak vitatott érv, amit a Koránban találunk Jézus születésével kapcsolatosan. A muzulmánok legszenzebb könyve leírja, hogy Máriát eljegyezte József. Aztán vajúdás közben Mária egy hangot hall, amely arra biztatja, hogy egyen datolyát: „És a szülési fájdalmak arra készítették, hogy a pálmafa tövébe menjen... Ám fölkiáltott hozzá alulról a gyermek Jézus: »Ne légy szomorú! Az Urad máris csermelyt fakasztott alattad! És rázd meg, magadhoz húzva, a pálmafa törzsét, hadd hulljon rád a friss, érett datolya! És egyél és igyál és örvendezz!«” (19. Szúra 23-26).

A datolya szeptember-október folyamán terem.

A karácsony ünnepét azért tűzték ki december 25-ére, mert így akarták helyettesíteni a „Natalis Solis Invicti” (a Legyőzhetetlen Nap születésnapját), amit a rómaiak ezen a napon ünnepeltek, s ami egybeesett a téli napfordulóval. Jézus Krisztus napja a *Sol Invictus*t helyettesítette. Az Úr születésének december 25-én való megünneplése egyházi rendelet, amelyet nem támasztanak alá bibliai vagy történelmi érvek.

A legfontosabb az, hogy Jézus minden nap megszülessen az életünkben és a magatartásunkban, és az emberek büntől beszennyezett jázsla befogadja a Királyt. Ha a keleti bölcsek egy bizonyos úton jöttek Betlehembe, és Heródes miatt egy másik úton tértek haza – „És mivel álomban meginttettek, hogy Heródeshez vissza ne menjenek, más úton térének vissza hazájukba” (Mt 2:12) –, Jézus oldalán mi is egy új úton indulhunk el otthonunk felé. Bárcsak teljesedne Ézsa-

ias 30:21 versének jövendölése az életünkben: „És füleid meghallják a kiáltó szót mögötted: ez az út, ezen járjatok!”

Legyen hitünk aranya, buzgó imáink tömjénfüstje és feddhetetlen életünk mirhája a mi ajándékunk az Üdvösség Ajándéka számára! A Betlehembe vezető út csupán a Via Dolorosa kezdeté és az Istennel járás előíze, amely meghív bennünket az öröklét útjára. ■

Dr. **Daniel Nițulescu**, történész,
lelképásztor, Munténiai Egyházterület

**ÜDVÖZÍTŐ
ÚJJÁSZÜLETÉS
DANIEL
NIȚULESCU**

„Valának pedig pásztorok azon a vidéken, akik künn a mezőn tanyáztak és vigyáztak éjszakán az ő nyájok mellett. És ímé az Úrnak angyala hozzájok jöve, és az Úrnak dicsősége körülvevé őket: és nagy félelemmel megfélemlének.

És monda az angyal nékik: Ne féljete, mert ímé hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lészen:

Mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában. Ez pedig néktek a jele: találtok egy kis gyermeket bepólyálva feküdni a jászolban.

És hirtelenséggel jelenék az angyallal mennyei seregek sokasága, akik az Istent dicsérik és ezt mondják vala: Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek, és e földön békesség, és az emberekhez jó akarat!

És lön, hogy mikor elmentek az angyalok ő tőlök a mennybe, mondának a pásztoemberek egymásnak: Menjünk el mind Bethlehemig, és lássuk meg e dolgot, amelyet az Úr megjelentett nékünk.

Elmenének azért sietséggel, és megtalálák Máriát és Józsefet, és a kis gyermeket, ki a jászolban fekszik vala. És ezt látván, elhirdeték, ami nékik a gyermek felől mondatott vala. És mindenek, akik hallák, elcsodálkoznak azokon, amiket a pásztorok nékik mondatottak.” (Lukács 2:8–18)

„FÉNYRUHA”

A *Targum* (a Héber Biblia arám nyelvű fordítása) szerint Ádám és Éva „bölcsek” voltak (a héber *arum* kifejezés jelentése: „mezítelen és bölcs”), és „fényruha” fedte a testüket. Az említett fordításban 1Móz 3:7 verse a következőképpen hangzik: „Megvilágosodtak a szemek, és felismerték, hogy mezítelenek, mivelhogy a teremtéskor kapott dicsőség ruhája övezte őket.” Meir rabbi *Tórája* tartalmaz egy kijelentést, mely szerint „Ádám fényruhája olyan, mint egy fenséges, ragyogó fáklya”.¹ A zsidó-keresztény szövegeket magába foglaló *Salamon ódáiban* pedig újra találkozunk a ruházat és a dicsőség közötti párhuzammal: „Az Úr az Ő dicsőségébe öltöztet engem” (*Óda* 11:11).

Az Ádámot övező dicsőség többször meg van említve a *Sirák fia* könyvében (45:8; 49:16) a qumrani közösséggel kapcsolatosan.² A Midrásban (*Pesiqta de Rav Kahana*) Ézsaiás 61:10 versének magyarázata szerint („mint vőlegény, aki papok módjára ékesíti fel magát”) Ádám ragyogó ruhája az eljövendő Messiásnak adatik. A fénybe öltözött Ádám a Teremtő képmását (*telem* és *demuth*) hordozza mindaddig, míg az Ő jelenlétében marad. A bűn esetkor azonban ez a dicsőség visszavonult, ezért a fény-

ruha helyett falevelekből készítettek maguknak ruhákat (1Móz 3:7).

Az új Ádámot, Jézust a megdicsőülés hegyén Isten fényes dicsősége vette körül (Mk 9), mint ahogy a Sínai hegyről visszatérő Mózesnek is ragyogott az arca (1Kor 3:13). Nyilvánvaló hasonlóság van a két igeszakasz között. A fény mindkét esetben Isten jelenlétéhez köthető. Mt 17. fejezete kijelenti a megdicsőülés hegyén történetekről: „Az ő orcája ragyog vala, mint a nap, ruhája pedig fehér lőn, mint a fényesség” (Mt 17:2). A „mint a nap” kifejezés az isteni dicsőségre utal, amelyet emberi szem nem képes érzékelni, és amely az egyszerű vászon-ruházatot fényruhává változtatta.

A Jelenések könyve szerint az üdvözültek a végleges átváltozás eredményeként egy új fényruhát kapnak (Jel 3:5). Pál szerint itt „szerkezeti” átváltozásról van szó: „e halandó test halhatatlanságot ölt magára” (1Kor 15:52-54).

Amennyiben az átalakulás a fényt is magába foglalja, rendelkezésünkre áll néhány lehetőség, amely azonban egyszerű, de igen érdekes spekulációnak is tűnhet, és képes szemléltetni azt a módszert, amely révén a tudomány megpróbál ablakot tárni a csodálatos isteni univerzum felé.

Az első hipotézis: a polarizált fény³

Newton óta tudjuk, hogy a fehér fény több színből áll (Newton hetet azonosított).⁴ Ma már sokkal több változatot ismerünk, egy részleges lista is 247 árnyalatot tartalmaz. Ha figyelembe vesszük a további, új árnyalatokat és színerősség-változatok felfedezését, máris nagyon sok variációt kapunk. A fehér tehát nem fehér, hanem rengeteg árnyalat összessége. Elég megnéznünk a szivárványt.

Ezékiel próféta is megpróbálta körülírni az isteni ragyogást: „Amilyen a szivárvány, mely a felhőben szokott lenni esős időben, olyan vala a fényesség köröskörül. Ilyen vala az Úr dicsőségének formája” (Ez 1:28). A Jelenések könyve szerint Isten trónját fény övezi: „A királyi szék körül szivárvány vala, látszatra smaragdhoz hasonló” (Jel 4:3); a 10. fejezetben pedig szó van egy fényes angyalról, akinek „a fején szivárvány vala, és az orcája olyan vala, mint a nap, s a lábai, mint a tűzoszlopok” (Jel 10:1). Nyilvánvaló, hogy a ragyogó isteni dicsőség a színek és árnyalatok csodás látványában mutatkozik meg.

Mindez azt sugallja, hogy azok, akik „fehér ruhába” öltöztek (Jel 3:5), nem amolyan kórházi köpenyt viselnek, hanem kromatikus fényhatásokban pompázó öltözetet, amely lehetővé teszi, hogy „ruháik” ragyogóak, sokszínűek és személyre szabottak legyenek. Ezt igazolja az a kijelentés is, mely szerint minden üdvözült kap majd egy „fehér kövecskét, és a kövecskén új írott nevet, amelyet senki nem tud, csak az, aki kapja” (Jel 2:17). Egyedi nevet, egy fehér, egyedi kőre írva. Az üdvözültek egyedi fizikai vonásokkal, egyedi névvel és a dicsőség egyedi ruháival fognak rendelkezni. Ezek a dicsőséges színekben és árnyalatokban ragyogó elemek Istennel szerzett tapasztalatainkat jelképezik.

A második hipotézis: petabyte, kvantum-összefonódás és kommunikáció

Einstein, Podolsky és Rosen⁵ már 1935-ben kimutatták, hogy kapcsolat létezik két vagy több egymást kiegészítő tulajdonsággal rendelkező részecske között,⁶ függetlenül attól, hogy milyen távolságra helyezkednek el egymástól (*EPR paradoxon*)⁷. A Zeilinger, A. Aspect és J. F. Clauser az 1970-es évektől kezdődően éveken át tanulmányozták a kvantum-összefonódás hatásait, és sikerült igazolniuk Einstein feltételezéseit, aminek eredményeképpen 2022-ben fizikai Nobel-díjat kaptak. Fotonpárokat elemző kutatásaik kimutatták, hogy a két részecske képes egymással kommunikálni.

Felfedezéseiket az informatika területén alkalmazták, így jöttek létre az első kvantum-szerkezetek. A Google a Sycamore 57 kvantumbites, az IBM pedig az Osprey 433 kvantumbites processzorral a komputer világának legnagyobb forradalmát robbantotta ki. Nemrég a New Yorkban tartott *Quantum Summit* konferencián bemutatták az IBM új, 133 kvantumbites, Heron névre keresztelt processzorát. Az IBM Yorktown Heights-i kutató-

központjában található a Two-rendszer, amely két Heron processzorból áll. A 6,71 méter hosszú és 3,66 méter magas szerkezet hatalmas mennyiségű műveletre képes. A chicagói FarmiLab kutatója, Silvia Zorzetti megtervezte az „Internet Quantistic” rendszert, amiért az amerikai kormány 2023-ban az *Early Career Award* díjjal tüntette ki. A díj mellett az Egyesült Államok Energetikai Ügynöksége öt év alatt 2,5 millió dolláros támogatásban részesíti a kutatót.

A projekt két alapvető fontosságú elemre épül: a kvantum számítógépek szinte felfoghatatlan adatátviteli és adatfeldolgozó képességére, valamint a kommunikáció sebességére. 2019-ben a Google 57 kvantumbites Sycamore processzora 200 másodperc alatt végzett el egy olyan műveletet, amihez egy klasszikus számítógépnek 10000 évre lenne szüksége. A Heron processzorral azonban ez a művelet kevesebb, mint 60 másodperc alatt elvégezhető. A kvantumbit alapjául szolgáló alagút-hatás felfoghatatlan adatátviteli sebességeket képes generálni.

A kommunikációban minél nagyobb a szavak kiejtési sebessége, annál kevesebb a tényleges kommunikáció. Szavaink üzenetünk csupán 6%-át képesek átadni, a fennmaradó 94%-ot pedig a ritmus, a hangerő, a hanghordozás, a vizuális kontaktus és a nonverbális nyelvezet teszi ki. Ez a 94% nagyon fontos, de sajnosan könnyen hamisítható is. Elég csupán változtatnunk a hanghordozásunkon, vagy egy alig látható mozdulatot tennünk, beszélgetőtársunk máris másképp értelmezheti a szavainkat. A félreértések nagyon közel vannak hozzánk, és konfliktusokat, háborúkat robbanthatnak ki.

Egy másik elem a jelképek használata a kommunikációban. Noha a „ház”, a „home” vagy a „maison” különböző nyelvek szavai, ugyanazt a jelentést hordozzák: az épület fogalmán túl a családra, az intim szférára, az otthonra utalnak. A szavak tehát jelképek is. Mi lenne, ha nem volna szükségünk a jelképek közvetítő szerepére, ha közvetlenül, direkt módon kommunikálnánk?

Gondolkodtatok-e azon, hogy Édenben hogyan kommunikált Isten az emberrel? A Biblia szembeállítja az emberi nyelvezetet az „angyalok nyelvével” (1Kor 13). Az angyalok nem anyagi lények, következésképpen nem emberi nyelvezetet használnak. Aquinói Tamás szerint mentálisan kommunikálnak egymással, nem használnak jelképeket. Vajon Isten is közvetlen, mentális formában kommunikált az emberrel, úgy, hogy a szavak valójában nem is voltak szavak? Vagy ha mégis szavak

ÉDENI NOSZTALGIÁK BENONE LUPU

MILYEN CSODÁLATOS
LENNE, HA ÚJRA MEG-
TALÁLNÁNK A TELJES
KOMMUNIKÁCIÓ
AJÁNDÉKÁT! NEM
LENNE REJTEGET-
NIVALÓNK EGYMÁS
ELŐTT, HELYREÁLLNA
A PARADICSOMI
HARMÓNIA.

voltak, akkor közvetlenül és azonnal megértették azokat? A nyelvek pünködsdi ajándéka arra utal, hogy a Szentlélek feljebbvaló az emberi nyelvezetnél, és lehetővé teszi a különböző jelképek alkalmazását (Csel 2).

Mi történe, ha újra visszatalálnánk a totális kommunikációhoz, mely során mi szavakat ejtünk ki, miközben a mellettünk levő személy – „kvantum-összefonódás” által – tökéletesen megértene, hogy mi van a lelkünkben? Nem lenne többé rejtegetnivalónk egymás előtt, és újra helyreállna az édeni harmónia. Ha mindez létrejöhet két foton között, miért ne valósulhatna meg két „fénybe öltözött” lény között is? Milyen csodálatos lenne? Az emberek tökéletes összhangban élnének egymással, és az Isten és az ember közt is tökéletes összhang és megértés uralkodna.

A harmadik hipotézis: a „teleportáció”⁸

Talán ez a legfurcsább feltételezés, viszont Zeilinger már 1998-ban bebizonyította, hogy a „kvantum-teleportálás”⁹ megvalósítható.

A „teleportálás” a tudományos-fantasztikus történetek gyakori kifejezése. Számos játékfilmben megjátsszák, hogy egy tárgy egy bizonyos térből eltűnik, hogy egy másik térben jelenjen meg. A művelet az eredeti tárgy teljes átvilágításával kezdődik, amely lehetővé teszi minden atom pontos helyének a meghatározását. Ezután egy jeladó szerkezet elküldi az információt egy vevő szerkezethez, amely a kvantum-összefonódás révén elkészíti a tárgy eredetivel azonos másolatát. Az energiává átalakított anyag az új helyszínen, az eredetihez hasonló új formában áll össze.

Zeilinger azonban nem ilyen teleportálásról beszél. Kísérletei során¹⁰ sikerült az egymástól jelentős távolságra lévő fotonokat egy időben irányítani, kimutatva, hogy ilyen körülmények között is azonnali összefüggés, kapcsolati viszony van a részecskék között. 2012-ben a Kanári-szigeteken egymástól 143 kilométeres távolságra fekvő fotonok között hozott létre kommunikációt, 2017-ben tette ugyanezt egy műholdon és tőle 1203 km-re, a föld felszínén található foton között,¹¹ 2020-ban pedig az optikai vezetőknek köszönhetően még jelentősebb eredményeket ért el! Ezután atomokat vont be a kutatásába,¹² és sikerült azonnali „információ-áramlást” elérnie az első atom és a második atom között.

A kvantum-mechanikából tudjuk, hogy nem áll módunkban ismerni minden egyes kvantum állapotát, és hogy a *Heisenberg-féle határozatlansági elv* szerint a „Star Trek” típusú teleportálás megvalósíthatatlan. Különben a film készítőiről egyesek élcelődve állítják, hogy mivel meg akarták cáfolni a *Heisenberg-féle határozatlansági elvet*, megoldásként feltalálták a képzeletbeli „Heisenberg”-készüléket. Nyilvánvaló, hogy ilyen készülék nincs, és senki sem tudja, hogyan is működne. Mesélik, hogy a „Time” magazin egyik riportere egyszer megkér-

dezte a „Star Trek” sorozat technikai tanácsadójától, Michael Okudától: „Hogy működik a Heisenberg-készülék?” A következő választ kapta: „Köszöni szépen, jól!”¹³

A Zeilinger által emlegetett teleportáció alapja a kvantum-összefonódásos információáramlás. A kutatások még a kezdeti szakaszban tartanak, de egyesek számára máris nagyon lelkesítőek, igaz, olyanok is vannak, akik kételkednek benne. Viszont még mindig érvényben vannak az Einstein által 1935-ben közzétett elméletek.

Beszélhetünk-e *teleportálásról* az Isten által újjáteremtett világban, vagy csupán kockázatos feltételezésről lenne szó? Számos bizonyíték utal arra, hogy itt csupán egyszerű spekulációról lehet szó, az emberi természet nem élné túl az űrutazást. Ha elfogadjuk a Jézus eljövételére vonatkozó bibliai leírásokat, és hisszük, hogy az üdvözültek a világegyetem galaxisain át utazni fognak Isten trónjáig, akkor nyilvánvaló számunkra, hogy egy teljesen más emberi természettel kell majd rendelkezniük. Ez a romlandó test halhatatlanságba fog öltözni, olyan formát ölt, amelyet a „tudomány embereiként” tetszelegve csupán elképzelni tudunk. ■

Dr. Benone Corneliu Lupu, lelkipásztor, Róma, Olaszország

1. Torah Temimah Bereishit 3:31, Rabbi Ari Kahn Bereishit (Gen 1, 1-6; 8).
2. A fény fiai kifejezés használatos volt Qumran lakói között. Lásd: Manoscritti di Qurman, ed. Luigi Moraldi, Novara 2013, XXI.
3. Feynman alapos kutatásokat folytatott e tekintetben. Lásd: Richard Feynman, QED: La strana teoria della luce e della materia, Milano, 1989.
4. Isaac Newton: Saggio della filosofia, Venezia 1733, 179. o.
5. A. Einstein, B. Podolsky, N. Rosen: „Can Quantum-Mechanical Description of Physical Reality Be Considered Complete?”, Physical Review, 47. köt., 1935. május 10. 777–780. o.; Albert Einstein: Teoria dei quanti di luce, Milano 1998, 64. o.
6. Ezzel Bohr nem értett egyet, ezért a Physical Review következő számában új cikket publikált ugyanazon cím alatt: N. Bohr: „Can Quantum-Mechanical Description of Physical Reality Be Considered Complete?”, Physical Review, 48. köt. (1935), 700. o.
7. David Bohm 1951-ben egyszerűbben fogalmazta meg a paradoxont: „Bohm David: Quantum Theory Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1951, V, 29. o.
8. Massimo Teodorani: Telettrasporto, Macro ed. 2007; Leonardo Castellani – Giulia Alice Fornaro: Telettrasporto dalla fantascienza alla realta, Springer, 2011.
9. Anton Zeilinger: Il velo di Einstein, Torino, 2005, III, 2. o.
10. D. Bouwmeester, J. W. Pan, K. Mattle, M. Eibi, H. Weinfurter, A. Zeilinger: „Experimental quantum teleportation”, Nature, nr. 390, (1997), 6660, 575–579. o.; D. Boschi és mások: „Experimental realization of teleporting an unknown pure quantum state via dual classical an Einstein-Podolsky-Rosen channels”, Phys. Rev. Lett, nr. 80, VI (1998), 1121–1125. o.
11. Boschi és mások: Physical Review Letters, 80., 1998; Yin és mások: Science, 356, 2017.
12. M. Riebe és mások: „Deterministic quantum teleportation with atoms”, Nature, nr. 429 (2004) 734–737. o.
13. Giulia Callisesi: Il telettrasporto quantistico: principi quantomeccanici ed esperimenti, Alma Mater Studiorum, Universita, Bologna, 2016, 2. o.

A „FELETTÉBB” KERESZTÉNY SZÖRNY KELETI SZARVAI

Bevezető

Az eddigiekben Jelenések 13. fejezetének a katolicizmusra alkalmazandó jövődöléseivel foglalkoztunk, most pedig szenteljünk néhány sort az ugyanabból a vallásból és a Római Birodalomból származó keleti politikai kereszténységnek is.

Ortodox és katolikusok egyetlen (széttagolt) egyházat alkotnak

Mivel a fenevad a hamis kereszténységre utal, ezért nem lehet *kizárólag* a nyugat-római császári-pápista egyházra értelmezni, a jelkép a kelet-római császári-pápista egyházra is vonatkoztatható. Kelet és nyugat 1054-ig együtt haladt, egy ortodox-katolikus egyházzal beszélhetünk. Ez értelemszerűen azt jelenti, hogy a szakadásig ez az ökumenikus politikai kereszténység volt a „fenevad”, nem igaz? És ha a nagy, egyetlen, birodalmi egyház (ortodox-katolikus) 1054-ben két nem egyenlő részre szakadt, vajon kijelenthetjük-e, hogy a fenevad megszűnt létezni? Továbbá pedig igaz-e az, hogy az apokaliptikus fenevad lelkületét egyedül a nyugati álkeresztény szörny örökölte?

Valójában melyek a jellemzői annak a gonoszságnak, amiről itt beszélünk? A birodalmi kereszténység totalitárius politikai-vallási rendszer, intoleráns, hamis papi teokrácia volt. Az evangéliumot és a teljes igazságot teológiailag meghamisították, és a más véleményen

levőket (heterodox keresztényeket, zsidókat, pogányokat, muzulmánokat, hitetleneket) arra kényszerítették, hogy vessék alá magukat a hivatalos vallásnak, mely évszázadokon át Krisztus vallásaként tetszelgett.

A püspöki uralom metasztázisai

A pápaság a császári püspökség egyfajta rosszindulatú (rákos) elváltozása, amely az apostoli egyház lelkészi és oktatási hivatalának perverzójaként jelent meg. Az apostoli egyház elöljáróit *presbíteroi*-nak (vén, presbíter)¹ vagy *episkopoinak* (gondviselő, felvigyázó, a nyáj őrzője; Csel 20:28, vö. 1Pt 2:25)² nevezték. Az apostoli korban mind a két megnevezés alatt a lelkipásztori szolgálatot értették.³

A keresztény lelkészt életkortól vagy beosztástól függetlenül „presbíternek” vagy „püspöknek” nevezték. Egyesek helyi gyülekezeteket pásztoroltak (Jel 3:1,7), mások a maguk során további püspököket/presbítereket vontak be a szolgálatba, illetve irányítottak (1Tim 5:17.22; Tit 1:4-7).⁴ A későbbiekben a *püspök* jelzöt csak azokra a *presbíterekre* (lelkipásztorokra) alkalmazták, akik több lelkipásztor felügyeletét látták el.

**AZ IGAZI
KIRÁLYSÁG
FLORIN
LAIU**

**ISTEN ORSZÁGA
A MENNYEI JERU-
ZSÁLEM, AMELY
FENTRŐL JÖN EL.**

Eddig semmi kivetnivalót nem találunk. A II–III. századtól kezdődően azonban – vagyis épp az üldözések idején – változtak a dolgok. A keresztény vezetők a zsidó és a pogány vallási előjárókhöz hasonlóan kezdték magukat „papoknak” nevezni. Európai vonatkozásban a „pap” kifejezés a *presbyteros* szóból ered.⁵ A püspökök – a II–III. század korszakának súlyos hitehagyásaira reagálva – városon kizárólagos tanítói tisztelet kaptak az egyháztól, ezért felsőbbrendűnek tartották magukat a presbitereknél/papoknál.

Nagy Konstantin császártól kezdve a püspökök polgári hatalmat is kaptak a városokban, a püspöki székek (*kathedra*) címet viselő püspöki székhelyek pedig felvették a székesegyház nevet. Ezután a fontosabb püspököket „érsekeknek” nevezték, vagy ha nagyvárosokban (*metropolis*) székeltek, a nagyvárosi érsek vagy metropolita címet kapták. Közülük néhányan egész országokon, kiterjedt földrajzi területeken kezdtek uralkodni.

Így jelent meg egy új, emberi hatalmon alapuló keresztény szervezeti típus: az egyház embere és az egyház hagyománya. A vallási vezetők jelentősége – különösen a püspököké – felettebb felértékelődött: nyíltan követelték maguknak a Krisztusnak kijáró tiszteletet és tekintélyt.

Antiochiai Szent Ignác a II. században kijelentette, hogy a presbiterek (lelkészek/„papok”) az apostolok helyettesei, a püspök pedig Isten és Krisztus helytartója. A hívők semmit sem cselekedhetnek a püspökök és a presbiterek akaratán kívül. „Nincs egyház a püspökségen

kívül!” Szüntelenül ismételték, hogy az egyházban a püspök olyan, mint Krisztus.⁶ „Javasolt, hogy imádjuk Istent és a püspököt... Aki bármit is tesz a püspök tudta nélkül, az az ördögnek szolgál.”

A Keleti Egyház sem hagyta alább

A püspöki tekintély mellett szóló korai buzdítások igazolják, hogy az antikrisztusi lelkület már Nagy Konstantin, azaz az ortodox-katolikus egyház botrányos ketészakadása előtt felbukkant. Az első hitehagyások és az egyház első törvényhozó tevékenysége keleten jelentkezett először, ahol a kereszténység sokkal inkább el volt terjedve. A Nyugati Egyház már az első századoktól kezdődően a görög nyelvű Keleti Egyház „lányának” számított. A görög-keletiek azonban nem maradtak el a latin Nyugat hiedelmeitől és miszticizmusától.

Következésképpen nincs nyomós ok a latin pápákat és püspököket jobban vádolni, mint a keletieket. Tudták, hogy a *pápa* („apa”) megnevezést évszázadokon át az összes püspökre alkalmazták, és a pogány papok is a lelki „atya” (Bír 18:19) nevet viselték? Az egyiptomi kopt pátriárka napjainkban is a *pápa* címet viseli. Csupán a kulturális/nyelvi preferenciáknak köszönhető, hogy egyesek nem használják a „pápa” nevet, különben az „atya” vagy „patriárka” kifejezés ugyanazzal a jelentéssel bír, és olyan tekintélyt takar, amely kizárólag Istent illeti meg (Mt 23:8-10; Ézs 63:16). Az embereknek (lelki vagy vér szerinti szülőknek) kijár a korlátolt bizalom és a tisz-

teletadás, amikor konkrétan vagy képletesen „atyaként” vagy „szülőként” szólítjuk őket (2Kir 2:12; 5:13).

Állítja-e magáról a római pápa, hogy van hatalma megbocsátani a bűnöket? A balkáni vagy orosz pópák is hasonlóképpen kínálják a bűnbocsánatot. Rendelkezik-e a pápa főpapi, egyházi, tévedhetetlen tanítói tekintéllyel? Az összes keleti püspök is az egyház lelki tekintélye őrzőjének tartja magát, mint akiről azt kell hinni, hogy nem tévedett és nem is fog tévedni soha. Van-e szó a katolikus tanításban a purgatóriumról? Igen, de az ortodox egyházak is felkínálják az üdvösség lehetőségét a pokolra jutottaknak.

Csak katolikus atrocitásokról beszélhetünk?

Folyamodtak-e a katolikus hatóságok kegyetlen pszichológiai és testi módszerekhez a tévelygő katolikusok és nem katolikusok helyes útra terelése érdekében? Jól ismert tények ezek, viszont ne gondoljátok, hogy az ortodox hatóságok tartózkodtak az ilyen „kedvességektől”. Tény, hogy erről kevesebb feljegyzést találni, vagy egyes történelmi időszakok kevésbé ismertek, de ebből még nem következtethetünk arra, hogy a keletiek több hittel, vagy mélyebb keresztény toleranciával rendelkeztek volna. Igaz, hogy keleten nem volt folyamatos az üldözés, de ne felejtsük el, hogy nyugaton sem volt az. A keresztés háborúk és az inkvizíció nyugaton csak a XI. században tűnt fel. De még a pogány országokban (a Római Birodalomban, a Pártus Birodalomban, a kereszténység előtti Örményországban, a német és szláv királyságokban, valamint a muzulmán országokban) sem beszélhetünk folyamatos üldözésről.

Az ortodox hatóságok, valahányszor megkaparintották a hatalmat, üldözni kezdték az ellenzékiet, a más vallású keresztényeket és a nem keresztény vallásúakat. Bármely, az ószövetségi Izraeléhez hasonló politikai-vallási teokrácián alapuló, politikai-vallási rendszert alkotó kereszténység, amely fenyegetve érzi a tekintélyét és a hírnevét, amint alkalma adódik, képes bármit megtenni, hogy elhallgattassa azokat, akiket ellenlábasaiknak tekint. Ez alól kivételt képeznek azok a keresztény közösségek, amelyek alkalmazni kezdték az emberi jog és vallásszabadság elvét, és kiálltak ezekért a jogokért. Tapasztalataink szerint azonban minél jobban gyökerezik a Kelet a hagyományok „ortodoxiájában”, annál inkább tekint nyugati „kényeskedésnek” az emberi jogokat.

Az ortodoxiában is voltak és lesznek, akik a keresztény szeretet és tolerancia mellett szállnak síkra, ahogy a katolicizmusban is voltak és lesznek ilyen emberek. Nem szabad viszont megfélemlenünk arról, hogy az ortodox hatóságok is üldözték az ellenfeleiket, ahogy afelől sincs kétségünk, hogy számukra előnyös politikai helyzetben bármi fellobbanthatja az üldözés lángját. Soroljunk fel néhány kritikus történelmi pillanatot, amely alá támasztja állításunkat!

I. Theodosius császár 380-ban kiadott törvénye szerint az ortodoxizmus az egyetlen elfogadott vallás a Birodalomban, következésképpen olyan rendeletek jelentek meg, amelyek elnyomták a más vallásúakat, vagy a különböző keresztény irányzatok híveit. Heves üldözés indult az ariánusok és a pogányok ellen. A törvény értelmében maga a császár lett az Ortodox Egyház feje.

I. Jusztinianosz császár 534-ben adta ki Corpus Juris c. törvénykönyvét, amely szentesítette a hivatalos kereszténység intoleranciáját. Mindent megtett annak érdekében, hogy eltörölje az eretneknek tekintett vallásokat és szektákat. A pogány vallásokat betiltotta, templomaikat bezáratta, bálványait leromboltatta. A gyakorló pogányokat, akik nem voltak hajlandók megtérni, üldözni kezdte. Olyan törvényeket adott ki, amelyek elnyomták a különböző (heterodox) vallásúakat (ariánusokat, nesztoriánusokat, monofizitákat és másokat). Aki nem hódolt be a birodalmi ortodoxiának, azt megfosztották javaitól, száműzték és megölték. Különösen a heterodox (akik más, nem az ortodox hitet gyakorolták) közösségek kifosztását részesítették előnyben, mivel a „felettebb keresztény” császárnak nagy szüksége volt nemesfémekre.

A VII. és IX. század között a Bizánci Birodalomban kegyetlen ortodox üldözés zajlott az örményországi és anatóliai paulikiánusok ellen. Ugyanakkor keleten az ortodox szentképek tisztelői és rombolói közti csatározások testvérháborúkhöz és üldözésekhez vezettek. A képtisztelők hatalomra jutása után Theodóra császárné több mint 100 000 paulikiánust öletett meg akasztás, kard vagy tűz által. A túlélők elkeseredésükben fegyvert ragadtak, és a birodalom keleti határán stratégiai központot hoztak létre, ahonnan támadva jelentős károkat okoztak a birodalomnak.

I. Borisz bolgár cár, miután felvette az ortodox vallást (864), a népet is az ortodoxia felvételére kényszerítette. Elrendelte a pogány szentélyek és kegytárnyak elpusztítását, majd a lakosságot keresztiségre kötelezte. Aki ellenkezett, azt üldözni kezdték, és akár meg is ölheték. A következő századokban (X–XI.) a bolgár cár a bogumil eretnek ellen indított hadjáratot.

A cári korszak utóbbi néhány századában az orosz ortodoxia üldözte azokat, akik nem hódoltak be a többségi vallásnak: a duhoborokat, molokánokat, raskolokat (Nicon pátriárka reformjai miatt 1666-ban kiszakadtak az orosz ortodox egyházból), szubbotnyikokat (szombatisták), zsidókat, protestánsokat. Annak ellenére, hogy a szubbotnyikok a cár védelmező szimpátiáját élvezték, saját nemzettársaik

a vallási irányzat nagyjából 100 tagját és vezetőjét végezték ki Mogilevben, többek között Romancov érseket is. Romancov fiát tüzes vassal kínozták meg, majd máglyára vetették. A szubbotnyikok gyakran a nagyobb védelmet élvező zsidókhöz csatlakozva próbálták elkerülni az üldözést, majd az 1820-as éveket követően Szibériába és a Kaukázus-hegységbe deportálták őket. Később Ukrajnában üldözték a Rómával egyesült ortodoxokat („görög-katolikusokat”), ahogy a muzulmánokat és időnként a zsidókat is. A kommunizmus sok kárt okozott az orosz ortodoxiának, a demokratikus berendezkedés után azonban újból fellobbant a nemkívánatos vallási kisebbségek szabadsága korlátozásának, eltörlésének vágya.

Vakbuzgóság és intolerancia az „Isten Anya Kertjében”

A jelenkori balkáni kereszténységet egyáltalán nem kerültek el a fanatikus, türelmetlen, keresztény nacionalista, xenofób, antiszemita, antiprozelita túlkapások. Még a toleráns román nép soraiban is fellelhető a vajdák kora iránti szent nosztalgia, a zöldingések emlékezete, a nemzet (román) és a vallás (ortodox) teljes egybemosódása, ami azt igazolja, hogy nagyon sok keleti ember számára a politikai eszménykép a teokráciában – az igaz hívők köztársaságában – teljeseedik ki.

Ez a fajta keleti vakbuzgóság Ilie Cleopa moldovai szerzetes „szektásokról” szóló írásaiban és prédikációiban is jelen van. Nagyon sok román nemzettársunk elismerően nyilatkozik ezekről a szövegekről:

„Ștefan cel Mare nem volt baptista! Mircea cel Bătrân nem volt evangélikus, és nem volt adventista sem! Alexandru cel Bun sem a Jehova tanúhoz, az újonnan megjelent szektás balgákhoz tartozott! A házánkban ma jelen levő szekták közül egy sem létezett akkoriban. Ezek mind külföldről jöttek be a szabadkőművesek anyagi támogatásával, hogy tönkretegyék igaz, ortodox hitünket és eredetünket!

Mit is mond Szent Efrém? »Hitehagyóval ne beszélj, a házadba ne fogadd be, ne ülj vele egy asztalhoz, és ne is köszönj neki!« Ezek az emberek az Antikrisztus előhírnökei. A Megváltó kijelentette Pál apostolon keresztül az efézusbelieknek, hogy az egyház Krisztus teste, és az egyház feje Krisztus. Amely szektás elszakadt az egyháztól, Krisztustól szakadt el, tehát immár a Sátáné.”⁷

Ezekhez a szavakhoz nem is kell magyarázatot fűzünk. A jelenkor ilyen mértékű lelki szakadéka láttán a katolicizmus mai magatartása szirének – igaz, hogy kevésbé meggyőző – énekének tűnik. Miközben újabb üldözést várunk az óceán túpartjáról vagy a Vatikánból, jó lenne, ha a római-keresztény fenevad „fenséges” keleti szarvairól sem feledkeznének meg, amelyek nem kevésbé veszélyesek. Nem kell prófétának lenni ahhoz, hogy meg-

értsük: bizonyos politikai körülmények között – mint például az európai szabadság (amely biztosítja a politika vallástól való eltávolodását) – még mindig kísért a nacionalista és legionárius jövőkép szelleme.

Ne áhítozzunk a “keresztény rendre” sem itthon, sem országunk határain túl, mert a keresztény rend csak a többségi egyházak rendje lehet, amelyek jelentős tapasztalatra tettek már szert a szabadság és a jog csorbítása terén. Egyházként küldetésünk erkölcsi és lelki példát nyújtani Jézus Krisztus nevében, aki Pilátus előtt állva bátran kijelentette: „Az én országom nem e világból való.”

Isten országa a mennyei Jeruzsálem, amely fentről jön el. Bármely keresztény ország, amely letről emelkedik fel, és a politikai „habarccsal” összerakott keresztény hagyományok tégláiból épül, az Babilon. Ne áltassuk magunkat: a világ megmentése nem letről történik. „Mert nem napkelettől, sem napnyugtától, s nem is a pusztá felől támad a felmagasztalás” (Zsolt 75:6).

A fenevad szarvainak története azonban ezzel még nem ér véget. Látni fogjuk, hogy vannak igencsak prominens „protestáns” szarvak is, amelyekről még nem esett szó. ■

Florin Lăiu, nyugalmazott bibliatanár

1. Csel 14:23; 20:17; Tit 1:5; 1Pt 5:1; 2Jn 1:1.
2. Csel 20:28; Fil 1:1; 1Tim 3:2; Tit 1:7.
3. Pál előbb a „presbiter”, majd a „püspök” megnevezést használja Csel 20:17, 28 verseiben. Mint ahogy a Titusnak adott tanácsaiban is, előbb beszél a presbiterekről (Tit 1:5), majd a püspökökről (7. v.). Ami elhangzik a presbiterekkel kapcsolatosan (a gyülekezet pásztora és tanítói voltak – 1Tim 5:17; a helyi gyülekezetnek több presbitere is volt – Csel 14:23; 20:17), ugyanaz hangzik el a püspökökre vonatkozóan is (Csel 20:28; Fil 1:1; 1Tim 3:2; Tit 1:7, 9). A presbiteri/püspöki szolgálatra nem a gyülekezet választott valakit, hanem a lelkesi (apostoli) testület nevezett ki és szentelt fel embereket (Csel 13:2-3; 1Tim 5:22).
4. A Bibliában említett „presbiter” szó jelentése nem fedi az adventista kontextusban használatos „presbiter” „gyülekezetvezető”, „gyülekezeti vén” (church elders) kifejezések jelentését. Az apostolok idejében a presbiterek lényegében fizetett lelkipásztorok voltak, akiknek pásztorlás és tanítás volt a feladatuk. Pál kijelenti, hogy a presbitereknek több fizetést kellene adni, mint az özvegyasszonyoknak (1Tim 5:3,9,17), ami azt igazolja, hogy a presbiterek a mai prédikátorokéhoz vagy lelkipásztorokéhoz hasonló szolgálatot láttak el. A 17. versben a „tisztesség”-ként fordított kifejezés ebben az esetben nem helyénvaló, mivel a görög *timé* pénzbeli juttatást, fizetséget jelent (Jób 31:39 LXX; Csel 7:16; Mt 27:6; 1Kor 7:23). Ezzel magyarázható, hogy a püspökség áhitott szolgálatnak számított (1Tim 3:1-7).
5. Némethül – priester; angolul – priest; ó-franciául – prestre stb. Romániában a papra és a papnőre vonatkozóan még mindig a hagyományos presbiter, presbiter kifejezéseket használják.
6. Ignác levelei (lásd: „Early Christian Writings”, www.earlychristianwritings.com/ignatius.html) az efézusiakhoz (2:2; 4:1; 5:1,3; 6:1); a mag-nésziaiakhoz (2:1; 4:1; 6:1; 7:1); a trallésziakhoz (2:1-2; 3:1; 13:2); a filadelfiaiakhoz (7:1-2; 13:2); a szmirnaiakhoz (8:1-2; 9:1); Polikárphoz (5:2). Noha ezeket a leveleket a hagyomány a 110-es évekbe datálja, van közöttük hamisítvány is, amit 250 körül mások irtak Ignác neve alatt (www.bibla.ca/history-ignatius-forgeries-250AD.htm)
7. <https://vremuriturburi.com>. „Părintele Cleopa Ilie despre sectari” (2015. dec. 4.).

A ZSOLTÁROK – A TE BIZONYSÁGAID

**OLVASOK ÉS
FELFEDEZEK**
**ALINA
CHIRILEANU**

Alina Chirileanu,
az Unió Gyermekosztálya
igazgatójának asszisztense

Az alábbi két szöveg a 119. zsoltárban található. Az első szöveg betűi alatt szereplő számok alapján töltsétek ki a második szöveget, majd tanuljátok meg kívülről!

A T e b i z o n y s á g a i d é n g y ö n y ö r ű s é g e m,
1 17 6 3 9 19 12 11 20 16 2 8 1 9 5 7 11 8 20 14 11 20 14 15 18 16 7 8 6 10

é s é n t a n á c s a d ó i m. (Zsolt 119:24)
17 16 7 11 17 1 11 2 4 16 1 5 13 9 10

l l j l k
16 19 2 12 11 15 6 2 10 1 17 6 9 15 8 1 10 1 16 16 2 8 12 5'

h l j k v
12 8 20 7 6 10 6 15 17 1 17 6 17 14 15 7 11 20 6 5 3 6 11

k
8 20 14 11 20 14 15 14 5 14 10 (Zsolt 119:77)

Megoldás: „Száljon reám a te irgalmasságod, hogy eljék, mert a te törvényekben gyönyörködöm.” (Zsolt 119:77)

Meg akarod változtatni a világot?
Kezdd magaddal!
Változtass az életmódodon!

Gyere el a
**FEKETEHALMI (CODLEA)
EGÉSZSÉGKÖZPONTBA!**

Egészségügyi vizsgálatok

Általános és szakorvosi konzultációk
EKG-, hasi ultrahang-vizsgálat
Biometria, testtömegindex- és
vérnyomás-mérés
Csontsűrűségmérés
Biokémiai vizsgálatok

Életmód-program

A testsúly normalizálása
Életmódnevelés és motiválás
Orvosi szemináriumok, szaktanácsadás
Dohányzásról és alkoholfogyasztásról
Ijesztető program
Stresszmenedzsment

Kezelések

Hagyományos-, hidro- és vibromasszázs
Elektro-, ultrahang- és mágnesterápia
Hidroterápia, szauna, sóterápia
Presszóterápia, nyirokmasszázs
Szabadtéri-, terem- és vízitorna

Étrendterápia és táplálkozás

A terápiás vegetáriánus étrend használata
Az egészséges vegetáriánus táplálkozás elvei
Az étrend összeállításának szabályai
Főzőtanfolyam és ételreceptek
Fitoterápia

Éveket az életednek! Életet az éveidnek!

505100, Codlea,
Zona Geamăna F.N.,
jud. Braşov;
tel. 0727.221.111;
e-mail: office@codlea.eu;
www.codlea.eu

99596